

FRANTIŠKÁNSKA *rodina*

4 zima
2022

**BLAHOŠLAVENÍ MANŽELIA
P. CYRIL BRÁZDA OFM
SPIRITUALITA A FRANTIŠEK
LUMÍR A IVOŠ
ANKETA O TICHU
SPOMIENKA NA P. VELLU
SÚŤAŽ**

obsah

SPIRITUALITA A FRANTIŠEK.....	4
NA SLOVÍČKO S TIBOROM KAUSEROM.....	8
BLAHOSLAVENÍ MANŽELIA LUIGI A MÁRIA.....	10
ROZHOVOR S P. CYRILOM BRÁZDOM.....	16
ANKETA O TICHU.....	24
LUMÍR A IVOŠ.....	32
ZBIERKA PRE UKRAJINU.....	39
SPOMIENKA NA P. VELLU.....	40
SÚŤAŽ.....	43
OBJAVIŤ OBJAVENÉ.....	44
BOH NIKDY NESPÍ.....	50
INFO NR OFS.....	52
SVÄTÁ MADONNA, AKO DOBRE JE TVOJÍM DIEŤAŤOM BYŤ.....	54
DC V LEVOČI.....	56
OKTÓBER V ORAVSKOM REGIÓNE.....	58
ZÁPADOSLOVENSKÝ REGIÓN.....	60
SLÁVNOSŤ SV. ALŽBETY V KOŠICIACH.....	62
OPEKAČKA V PREŠOVE.....	63
VÝCHODOSLOVENSKÝ REGIÓN.....	64
BYSTRÉ.....	66
V TVOJOM MENE.....	68
ŽIVOTNÉ JUBILEÁ.....	70

FRANTIŠKÁNSKA *rodina*

Časopis pre tých, ktorým je blízka františkánska spiritualita

Vychádza: 4x ročne

Ročník: 32, Číslo: 4/2022

Dátum vydania: december 2022

Registrácia MK SR: EV 5631/18

ISSN: 1338-3213

IČO: 17 309 620

Vydáva: Františkánsky svetský rád, Františkánska 2, 811 01 Bratislava

Redakčná rada: Cecília Blanárová, Monika Olečková, Marcela Prekopová
Martina Zonnenscheinová a Pavol Železník (šéfredaktor)

Email: frantiskanska.rodina@gmail.com

Webové sídlo: www.assis.sk

Náklad: 750 ks

Cena: Františkánska rodina vychádza vďaka príspevkom odberateľov časopisu.

Číslo účtu vo formáte IBAN: SK91 0900 0000 0000 1148 4135

Svoje príspevky zasielajte na emailovú adresu redakcie.

Redakcia si vyhradzuje právo rozhodovať o úprave a výbere príspevkov, ktoré budú zaradené do príslušného čísla časopisu.

Obálka: fotokoláž (s použitím fotografií z PIXABAY)

slovo na úvod

Milí priatelia,

slovom somelier sa označuje osoba, ktorá hosťom odporúča a servíruje víno. Kedysi sa týmto slovom označovali aj mníši, ktorí mali na starosti stolovanie v kláštore. Pri príležitosti vydania vianočného čísla časopisu mi pripadla úloha byť akýmsi „textovým somelieom“, ktorý vás chce ponúknuť výberom starostlivo napísaných článkov, ktoré sme pre vás s láskou pripravili. Františkánska rodina, ktorú práve držíte v rukách, obsahuje dvojnásobne viac strán, ako pred piatimi rokmi, keď ju náš redakčný tím začal vydávať. S pribúdajúcimi stranami rastie náročnosť na jej spracovanie a udržanie obsahovej kvality. Možno s istým uznaním konštatovať, že všetky publikované texty sú pôvodné a napísané pre Františkánsku rodinu. Posledné tohtoročné číslo časopisu tak prináša maximum toho, čo sme schopní ponúknuť.

Každý z nás si rád prečíta pekný a poučný príbeh, zaujímavý rozhovor, či inšpirujúce svedectvo. Pôsobí ako dúšok skvelého vína. Jeho chuť a vôňa naplní zmysly, upokojí myseľ a poteší srdce človeka. Možno vás takto povzbudí niektorý zo vzácných rozhovorov. Pri čítaní odpovedí pátra Brázdu začítate vyžarovanie ľudskej i duchovnej zrelosti. V dialógu Lumíra a Ivoša vás odzbrojí ich bezprostredná úprimnosť a prirodzenosť. Nadchnite sa príbehom manželského páru, ktorý je dôkazom toho, že kresťanské manželstvo je skutočnou cestou k svätosti, na ktorej možno posväcovať seba, partnera, deti i okolitý svet. Nechajte sa uniesť do Rietskeho údolia, ktoré si zamiloval svätý František a jeho nasledovníci. Vráťme sa v spomienkach na spoločné stretnutie s pátrom Vellom. Vymaňme sa aspoň na chvíľu z hluku všednosti a doprajme svojej duši stíšenie, do ktorého nás pozývajú respondenti v anketových odpovediach. Vianoce sú ten najvhodnejší čas.

Možno vás trochu prekvapil netradičný výjav na obálke časopisu. Ilustruje ľudskú uzavretosť, ľahostajnosť a nedôveru. Nie len tu historickú, ktorá sa odohrala v čase narodenia Božieho Syna, ale aj tú našu súčasnú, ktorá odmieta vidieť núdzu a potreby blížneho. Túžime po šťastných a bohatých Vianociach a nechceme pochopiť, že len keď je srdce tiché a chudobné, prichádza doň Spasiteľ sveta. Rovnako tak, ako keď prišiel na svet v tichu noci do chudobných jasiel!

Pavol Železník

V sobotu 12. novembra 2022 sa členovia siedmich miestnych bratstiev Stredo-slovenského regiónu Stigmatizácie sv. Františka z Assisi stretli na spoločnej interaktívnej duchovnej obnove, opäť v Pastoračnom centre Jána Pavla II. v Banskej Bystrici. Duchovná obnova na tému „Spiritualita a František“ začala svätou omšou o 10. hodine v Katedrále sv. Františka Xaverského, ktorú celebroidal duchovný asistent regiónu a zároveň jej lektor, brat Ján Macej OFMCap. Potom nasledovala obnova, a o tom, že zaujala všetkých, svedčili početné otázky a vstupy do témy. V závere brat Janko pozval všetkých, aby sa aj osobne zamysleli: **na aké evanjeliové vety, či evanjeliové obrazy ma poznávanie Františka upozorňuje? Čo mi z poznaného evanjeliového života zvlášť výrazne ukázal Františkov život?**

A v tomto uvažovaní môžeme, aj máme, všetci ako františkáni ostávať a nie iba dnes. Keďže téma obnovy korešpondovala s formačnou témou, ktorá bola schválená a odporučená národnou radou: „... aby sa zjednotila formácia na všetkých úrovniach, je potrebné sa zamerať prednostne na témy františkánskej spirituality a jej výnimočnej charizmy, s cieľom neustále sa svojím životom pripodobňovať nášmu zakladateľovi sv. Františkovi a posilňovať, obnovovať svoju františkánsku identitu a spolupatričnosť k františkánskej rodine...“, prinášame vám celý jej text na prerozjímanie na stretnutiach miestnych bratstiev.

SPIRITUALITA A FRANTIŠEK

Hneď na úvod môžeme skonštatovať, že sa František spiritualitou v našom chápaní nikdy nezaoberal. Nenájdeme o nej žiadne vyjadrenie v jeho spisoch, ani v jeho životopisoch nič také, ako súhrn jeho spirituality nevidíme. V duchu pavlovskej teológie nájdeme miesta o tom, ako môže kresťan konať duchovne (spiritualiter), alebo naproti tomu môže konať telesne (carnaliter). Pozná teda dvojčlen konania spirituálneho - telesného, ktoré sú vo vzájomnom protiklade. Pojem spirituality ako špecifickej duchovnej cesty, ktorou jednotlivec alebo spoločenstvo uskutočňujú svoj život v Cirkvi, sa objavil až o niekoľko storočí neskôr, v modernom svete. Hovoríme teda o Františkovej a františkánskej spiritualite, ako o našom spoznávaní duchovnej cesty samotného Františka a tiež spoločnej cesty nás, ktorí sme jeho duchovným (spirituálnym) kráčaním inšpirovaní. Je to však neskoršie zavedený termín. Ten sa však odvoláva na to, čo skutočne poznáme o Františkovom živote a jeho kráčaní. Len mu máme takto správne rozumieť.

Kajúnci a nekajúnci kresťan

František žil v stredovekom spoločenstve ľudí v Európe, kde všetko tvorilo jednu „cristianitas“ - teda veriaci kresťanský svet, kresťanskú spoločnosť. Bolo to chápanie, kde sa za samozrejme považovalo to, že všetci sú veriacimi kresťanmi a výzvou osobnej viery bolo, ak ako kresťania v plnosti nežijú. Preto František v Liste veriacim (teda kresťanskému svetu, uprostred ktorého žije!) **píše pozvanie prejsť od stavu kresťa-**

na, ktorý je nekajúci - lebo nenapráva svoj aktuálny život nezhodný s vierou, do stavu kajúcnika - toho, kto sa neustále usiluje svoj život naplniť so svojím poznaním kresťanskej viery žiť. Ešte možno dodať, že pre slová „veriaci“ a „verný“ človek, používali vtedy jeden spoločný termín „fidelis“, čo naznačovalo, že viere, ku ktorej sa priznávam, sa aj samozrejme usilujem byť verný. Človek, ktorý by netúžil a nesnažil sa byť verným svojej viere, bol vnútorne takou protirečivou skutočnosťou, že sa o nej ani neuvažovalo. Neuvažovalo sa o možnosti hlásiť sa (dnešným slovníkom) vonkajším aktom súhlasu k nejakému náboženstvu a žiť iné presvedčenia vo vnútri, vo svojom duchu. Všetko, čo sa človek usiloval robiť vo viere navonok, bolo teda vyjadrením vnútorného postoja - aj život, nábožný život menších bratov sa dial v takto chápanej aj navonok prejavenej nábožnosti a volal sa náboženstvom - nábožnosťou (religio). Prinášalo to so sebou predstavu, že inak veriaci, napr. saraceni - môžeme ich tu nazvať moslimovia, sú tiež verní svojej viere lebo nepoznajú vieru pravú. (Tu možno poznamenať, že by takým výrazom ako „matrikóvi kresťania“, či „papieroví veriaci“ vtedajší ľudia nevedeli ani porozumieť.)

Neveriaci, v zmysle nášho terajšieho chápania, hovoríme asi tým vyznávačom iných náboženstiev, akými boli tí ľudia, ktorí boli za hranicami kresťanstva. Ku nim bolo potrebné vychádzať nie iba fyzicky, poza hranice kresťanského sveta (František venuje napr. XVI. kapitulu Nepotvrdenej reguly a VII. kapitulu

Potvrdenej reguly tomuto vychádzaniu medzi saracénov a iných neveriacich). Aj mentálne František rozlišuje spôsob pôsobenia medzi týmito „neveriacimi“ od spôsobu, ktorým napomína „veriacich“ kresťanov ako nekajúcnikov. A práve v tomto vychádzaní k takýmto neveriacim sa u neho stretne aj s výrazom „duchovne pôsobiť (spiritualiter conversari)“.

Ako to sv. František myslel?

Bližšie vysvetlenie Františkovoho postoja v tomto bode bude veľmi užitočné pre pochopenie toho, čo podľa neho vyjadruje konanie človeka ako duchovné, a teda ako hľadať duchovný rozmer človeka. **Samotné slovo „spiritualita“ nás odkazuje na osobného ducha, čo v kresťanstve dáva zmysel, len ak je tento osobný duch človeka vedený a posväcovaný Duchom Svätým. Inak povedané kresťanská spiritualita môže byť v človeku - osobe, ktorá sa vedome vydáva pôsobeniu duchovnej cesty začatej krstom v mene Otca i Syna i Ducha Svätého.** Na nej je človek v stále väčšej a dokonalejšej jednote, uskutočňuje (integruje) seba samého, keď jeho cieľom je Boh: Otec zjavený v Ježišovi Kristovi, ktorého skúsenosť máme cez Ducha Svätého pôsobiaceho v živote cirkvi. (Františkovým slovníkom je to aj človek, ktorý sa vzdáva každej nekajúcnosti a je neustálym kajúcnikom.)

Snaha prežívať spiritualitu dnes

Odbočíme k snahe súčasných ľudí prežívať spiritualitu mimo teológie. Stále však platí, že definícia spirituality nie je v súčasnosti ešte úplne jednoznačná

skutočnosťou, avšak už je všeobecne prijímanou ako súčasť života ľudí (a už nie iba u kresťanov).

Aj nie kresťania dnes často uvádzajú, že hoci neveria v takú a onakú pravdu, predsa v dnešnom rozdrobenom svete hľadajú a snažia sa vo svojom živote o akýsi zjednocujúci moment prístupu k životu, ktorý čoraz častejšie nazývajú osobnou spiritualitou. Za kresťanov sa považujú napriek tomu, že k žiadnemu spoločenstvu patriť nechcú, no i tak sa označujú za duchovne žijúcich.

Predstavovať evanjelium v múdrosti Svätého Ducha

Predpokladám, že členom OFS nemusím vysvetľovať, že naše františkánske poznanie o Františkovi nás oprávňuje povedať, že Františkom žitá spiritualita bola kresťanská, ba nazveme ju aj kresťansko - katolíckou. František aj cez spisy jasne vyjadril, že smerovanie k poslednému cieľu, ktorým je Trojjediný Boh, chce prežívať vo veriacom spoločenstve Katolíckej cirkvi, ba priamo v poslušnosti voči nej. František vidí putovanie svoje osobné i tých, ktorých mu Pán dá, vždy napojených na spoločenstvo Katolíckej cirkvi. V nej prichádza k tajomstvu Boha Otca. V nej mu Pán dal, aby začal konať pokánie. („Pán dal mne, bratovi Františkovi, aby som takto začal konať pokánie.“ Test 1). Duchovné putovanie jeho samého i bratov v pokání sa uskutočňuje životom podľa evanjelia. („A keď mi Pán dal bratov, nikto mi neukazoval, čo mám robiť, ale sám Najvyšší mi zjavil, že mám žiť podľa svätého evanjelia.“) Boh ako niečo a niekto, kto človeka presahuje, sa nám

teda dáva tak, aby sme ho mohli dosiahnuť v Ježišovi Kristovi a ten je nám daný vo forme svätého evanjelia. To je teda tá forma, podľa ktorej máme svoj život formovať. To je to, čo Františkovi sám Pán zjavil nie iba pre neho samého, ale mu to zveril vtedy, keď mu dal bratov a preto je to spôsob života, ktorý zveruje tak Františkovi, ako aj všetkým tým, ktorých mu ako bratov ešte zverí. Je to cesta života pre všetkých Františkových nasledovníkov, všetkých, ktorí čerpajú z františkánskej spirituality. Toto je tá hodnota, ktorú ako františkáni vnímame spoločne, že je nám odovzdaná, aby sme v sebakpresiahnutí, tak ako nám to ponúkla uvedená definícia spirituality, integrovali - vcelku zjednocovali svoj život podľa evanjeliovej formy; a aby to bola uvedomelá celoživotná námaha. **Preto sa ako františkáni musíme usilovať znova a znova poznávať sväté evanjelium nášho Pána a porozumieť mu. Preto sa vždy musíme snažiť porozumieť aj človeku, ktorému chceme evanjelium odovzdať a pozvať ho k jeho nasledovaniu.** Nemusí to byť vždy iba ten, kto sa od nekajúcnosti má prinavrátiť ku kajúcnosti. V dnešnom svete stretávame ľudí, ktorí žijú hneď vedľa nás, dokonca môžeme byť s nimi v intímne blízkych vzťahoch a predsa to už vôbec nebudú ľudia z prostredia „christianitas“. **A my musíme hľadať múdrosť s ktorou im evanjelium môžeme predstaviť. Tu je však zásadnou Františkovou požiadavkou, aby to bolo duchovne, teda s hľadaním pôsobenia Ducha Svätého.** To je tá prvotná starosť, o ktorej hovorí v X. kapitole Potvrdenej reguly „aby mali Ducha Pánovho a jeho sväté pôsobenie“. A toto nasmerovanie bude

znamenat', že chceme byť duchovnými ľuďmi, teda tými, čo františkánskou spiritualitou žijú.

Denne duchovne stretať sv. Františka

Tu sa chcem vrátiť k tomu, čomu sa František venuje v XVI. kapitole Nepotvrdenej reguly (O tých, čo idú medzi Saracénov a iných neveriacich). Zdá sa mi to veľmi dôležité pre našu dobu, v ktorej už nemusíme vychádzať k neveriacim, pretože ich stretávame všade naokolo. Tu je to miesto, kde František spomína dvojité duchovné spôsoby pôsobenia medzi nimi, a tak pozýva k duchovnému prežívaniu: **„Bratia, ktorí tam idú, môžu medzi nimi duchovne pôsobiť dvoma spôsobmi. Jeden spôsob je, že nebudú vyvolávať spory ani škriepky, ale podriadia sa každému ľudskému stvoreniu kvôli Bohu a budú vyznávať, že sú kresťania. Druhý spôsob je, že pokiaľ uvidia, že sa to Pánovi páči, budú zvestovať Božie slovo...“.**

Toto je náročná výzva, ktorá nás učí ako „duchovne pôsobiť (spiritualiter conversari)“ podľa Františkovho spôsobu. **Bude nás nutne volať, aby sme denne duchovne stretali sv. Františka, neprestajne hľadali svoju františkánsku spiritualitu v čítaní a prijímaní Františkových slov, aby nás učili všímať si a znova a znova dovoliť Božiemu slovu, aby v nás „duchovne pôsobilo“. Preto potrebujeme z Božieho slova čerpať neustále.**

brat Ján Macej OFMCap
foto: Juraj Zonneschein

PREŽÍVAŤ HĽBKU TOHO, ŽE SME BRATIA A SESTRY

Septembrovým voľbám do Národnej rady OFS na Slovensku predsedal generálny minister OFS brat Tibor Kauser. Využili sme príležitosť a požiadali ho o krátky rozhovor.

Z ktorej krajiny pochádzaš?

Som z Maďarska, žijem v malom mestečku medzi Budapešťou a Esztergomom.

Koľko rokov si členom svetského františkánskeho rádu?

Do OFS som bol prijatý v roku 1989 a moja trvalá profesia sa uskutočnila v roku 1991.

Ako dlho pôsobíš v službe generálneho ministra OFS

V roku 2014 som bol na Generálnej kapitule v Assisi zvolený za Generálneho ministra a minulý rok v novembri na Generálnej kapitule v Ríme ma bratia a sestry opätovne zvolili na ďalšie šesťročné obdobie.

Môžeš nám priblížiť OFS v Taliansku? Koľko bratov a sestier tam žije?

Národné bratstvo OFS Taliansko je jedným z najväčších a najvýznamnejších národných bratstiev, čo nie je veľkým prekvapením, pretože je kolískou františkánskej spirituality, miestom, kde žil svätý František z Assisi. V národnom

bratstve je približne 15 000 bratov a sestier. Miestne bratstvá sú organizované v regionálnych bratstvách, ktoré nadväzujú na provincie talianskeho štátu. Žijú veľmi živým životom, väčšinou s veľmi dobrým pochopením podstaty OFS, našej identity a s dobrou spolupracou vo vnútri Františkánskej rodiny. Existuje aj národné bratstvo františkánskej mládeže (YouFra) a spolupráca medzi OFS a YouFra je veľmi dobrá.

Koľko národných bratstiev pôsobí vo svete?

Františkánsky svetský rád je prítomný v 115 krajinách. Máme 65 oficiálne zriadených národných bratstiev. YouFra je prítomná tiež v 65 krajinách.

Aké najčastejšie ťažkosti v OFS treba vo všeobecnosti riešiť?

Hlavné problémy sú v jednotlivých častiach sveta rôzne. V niektorých častiach je výzvou starnutie, je treba hľadať, ako sa môžeme viac otvoriť mladším generáciám, ako im môžeme pomôcť objaviť ich františkánske svetské povolanie. V iných častiach sveta je najväčšou výzvou formácia. Nie je ľahké uskutočniť správnu ľudskú, kresťanskú a františkánsku formáciu, ak je všeobecná úroveň vzdelania veľmi nízka. Na iných miestach nám stretnutie rôznych kultúr, náboženstiev, obradov, ľudských mentalít, dáva priestor, ako môžeme byť my, svetskí františkáni, osobami stretnutia a nástrojmi pokoja.

V čom vidíš možnosti oživenia života v miestnych bratstvách?

Je veľmi dôležité jasne vidieť, aká je naša identita: čo znamená byť františkánmi, čo znamená byť svetskými kresťanmi a čo znamená patriť k Rádu, nie ku skupine alebo ku kresťanskému spoločenstvu vo farnosti, čo môže byť cenné, ale je odlišné od nášho spôsobu života.

Dôležité je tiež žiť skutočným bratským životom: zdieľať náš život v jeho celistvosti, nielen zostať spolu niekoľko hodín každý mesiac. Musíme prežívať hĺbku toho, že sme bratia a sestry, že patríme do tej istej rodiny, do toho istého bratstva, že sme otvorení jeden pre druhého a zodpovední jeden za druhého. V súčasnom svete, ktorý je ohrozený individualizmom a relativizmom - ako povedal pápež Benedikt XVI. - môžeme ponúknuť tieto dve veci: poznať a žiť absolútne hodnoty, našu vieru a ponúknuť bratstvo všetkým, medzi ktorými môže byť veľa izolovaných a osamelých ľudí našej doby.

Vnímal si väčšie ťažkosti počas národnej volebnej kapituly?

Na národnej volebnej kapitule OFS na Slovensku som nevidel žiadne ťažkosti. Bola to dobrá kapitula so serióznou prácou, úprimným a otvoreným dialógom a hladkým priebehom volieb.

Príanie čitateľom na záver?

Prajem vám všetkým, aby ste našli cesty, objavili svoje osobné povolanie k naplneniu nášho všeobecného povolania, ktoré je „byť svätý, ako je svätý náš nebeský Otec“!

Za rozhovor ďakuje
sr. Lucia Spodniaková
foto: Juraj Zonneschein

BLAHOSLAVENÍ MANŽELIA

LUIGI A MARIA BELTRAME QUATTROCCHI

obyčajný život žitý neobyčajným spôsobom

Maria a Luigi Beltrame Quattrocchi boli prvým manželským párom v dejinách Cirkvi, ktorý bol 21. októbra 2001 v Ríme blahorečený spoločne. Dnes už svätý pápež Ján Pavol II., ktorý slávnosti predsedal, sa o nich vyjadril takto: „Maria a Luigi symbolizujú všetky manželské páry, ktoré žili a dodnes žijú vo svojom manželskom živote svätosť, ktorá je povolaním všetkých kresťanov. Tento pár prežíval manželskú lásku a službu životu vo svetle evanjelia a s veľkou ľudskou intenzitou. S plnou zodpovednosťou prevzali úlohu spolupracovať s Bohom pri plodení, veľkodušne sa venovať svojim deťom, učiť ich a viesť ich objaveniu jeho plánu lásky. Z tejto úrodnej duchovnej pôdy vzišli povolania ku kňazstvu a zasvätenému životu, čo ukazuje, ako môžu byť manželstvo a panenstvo úzko spojené a vzájomne sa osvetľujúce, so spoločnými koreňmi v manželskej láske k Pánovi. Blahoslavení manželia, čerpajúc z Božieho slova a svedectva svätých, žili obyčajný život neobyčajným spôsobom. Medzi radosťami a starosťami normálnej rodiny vedeli žiť mimoriadne bohatý duchovný život...”

Luigi Beltrame sa narodil v Catanii na Sicílii v roku 1880 manželom Carlovi a Francesce Beltrame. Druhé priezvisko Quattrocchi prijal, keď si ho ako jedenásť-ročného adoptoval jeho bezdetný strýko Luigi s manželkou Stefaniou, ktorí ho vychovávali, no zároveň udržiavali blízky vzťah s jeho biologickými rodičmi. Vyštudoval právo na Univerzite La Sapienza v Ríme a pracoval ako právnik na oddelení daňových príjmov. Neskôr zastával čoraz dôležitejšie funkcie, pôsobil v predstavenstvách rôznych bánk a stal sa zástupcom generálneho prokurátora Talianska. Bol to muž veľmi čestný, s citom pre spravodlivosť, avšak jeho viera nebola v mladosti veľmi silná. Po stretnutí s Mariou Luisou Corsini, v dome jej rodinných príslušníkov vo Florencii, sa však Luigiho vnútorný život zmenil.

Maria Corsini sa narodila v roku 1884 v jednej z najslávnejších talianskych kniežacích rodín. Medzi jej predkov patrilo pápež Klement XII. (vlastným menom Lorenzo Corsini) a traja kardináli. Bola vzdelaná, zdvorilá a vynikala hlbokým zmyslom pre duchovný život. Jej matka sa volala Julia Salvi a otec Angeiolo Corsini, ktorý bol kapitánom v armáde. Kvôli častým vojenským presunom jej otca, žila rodina striedavo v Pistoia, Arezzo a Ríme. Po ukončení štúdia sa Maria stala profesorkou pedagogiky a uznávanou lektorkou vo svojom obore.

Rodinný život

Príťažlivosť medzi Mariou a Luigim bola okamžitá. V mnohých ľúbostných listoch, ktoré si po zásnubách napísali, neváhali použiť metafory na opísanie až fyzického nedostatku spôsobeného neprítomnosťou druhého. „Moja duša potrebuje tvoju dušu k životu...” píše Maria Luigimu. Luigi od-

povedá v rovnakom duchu: “Len tvoja láska mi môže dať silu života...”. Obaja mali radi literatúru, hudbu, divadlo, krásu prírody a cestovanie. 25. novembra 1905 sa zosobášili v Cappella Corsini v Bazilike Santa Maria Maggiore v Ríme.

Do štyroch rokov boli požehnaní tromi zdravými deťmi. Postupne sa narodili syn Filippo, dcéra Stefania a syn Cesare. Po piatich rokoch Maria opäť otehotnela, ale štvrté tehotenstvo znamenalo ohrozenie jej života. Bola jej stanovená diagnóza placenta praevia a lekári, v záujme záchranu matkinho života, odporúčali potrat. To manželia odmietli a úplne sa odovzdali do Božej vôle. Avšak nebolo to jednoduché rozhodnutie. Tento stav v minulosti znamenal takmer istú smrť matky. Luigi si nevedel predstaviť život bez svojej drahej Marie a vo svojom vnútri prežíval mučivú neistotu. So slzami hľadal pomoc i oporu u svojho spovedníka a duchovného vodcu. Luigi a Maria sa

modlili a dôverovali Bohu. Silu čerpali z viery, aby postavili nádej proti lekárskeму rozumu. „Nie, toto dieťa sa musí narodiť“, opakovali si spoločne. Nakoniec sa im v roku 1914 narodila zdravá dcérka Enrichetta. Jedným z prvých činov manželov bolo poďakovanie Bohu za život dieťaťa i matky.

Rodinný život v dome Quattrocchi na Via Depressi v Ríme nebol nikdy nudný. Príbuzní a priatelia si spomínajú na hlučnú radosť, ktorá charakterizovala ich rodinu, najmä počas spoločného stolovania. Rodina si užívala šport, výlety k moru a do hôr. Vo svojom dojímavom diele Rádiografia manželstva, Maria napísala: „Od narodenia nášho prvého syna sme sa začali venovať deťom a zabúdali na seba... Obaja sme cítili obrovskú zodpovednosť pred Bohom, ktorý nám zveril deti do opatery, a aj pred našou krajinou, ktorá očakávala milujúcich občanov. Vzdelávanie detí je umením všetkých

umení a prináša so sebou vážne ťažkosti. Jedno je však isté: ako dve telá v jednom sme obaja mierili na to najlepšie, pripravení vyhnúť sa všetkému, čo by im mohlo ublížiť. To znamenalo určité osobné obete. Radosť z oddanosti našim deťom všetko vynahrádila, pretože tá radosť bola Božou radosťou...”

Angažovanosť a služba vo svete

Luigi a Maria neboli typ rodičov, ktorí boli zameraní len na starostlivosť o svoju vlastnú rodinu a kariéru. Popri Luigiho právnickej profesii a Mariinej kariére profesorky a katechétky, boli manželia od roku 1917 členmi Tretieho rádu svätého Františka. Maria sa venovala publikovaniu mnohých prác o výchove detí a rodinnom živote. Spoločne sa podieľali na apoštoláte pre manželov a rodiny, či službe chudobnej rímskej mládeži. Maria a Luigi Quattrocchi ako prví priniesli do Talianska skauting, ktorý bol v tom čase novinkou.

Manželja Luigi a Mária sa stali patrónmi 10. Svetového stretnutia rodín, ktorý sa uskutočnil tohto roku v Ríme. Okrem prvostupňových relikvií manželského páru, boli počas stretnutia vystavené aj niektoré ich osobné veci, zásnubný prsteň, ktorý dal Luigi Márii, Biblia, ktorú si spolu čítali a obrázok Panny Márie Ružencovej z Pompejí, ktorú dala Mária Luigimu pred ich svadbou a ktorú nosil Luigi vo svojej peňaženke vyše 40 rokov.

Luigi a Mária mali štyri deti, ktoré vychovávali k láske a otvorenosti. Najstarší syn Filippo sa stal kňazom, dcéra Stefánia vstúpila do benediktínskeho rádu. Cesare sa stal trapistickým mníchom a najmladšia dcéra Enrichetta ostala jedinou laičkou medzi súrodencami. Nikdy sa nevydala, svoj život obetovala starostlivosti o rodičov, životu naplnenému modlitbou a láskou k núdzným.

Takto vznikla Associazione Scouts Cattolici Italiani a jej členmi boli aj ich synovia Filippo a Cesare. Taktiež pomáhali v združení pod názvom Unitalsi, ktoré dodnes umožňuje chorým podnikáť púte do Loreta a Lúrd.

Ich rodinné sídlo bolo miestom stretávania sa mnohých významných osobností vtedajšieho katolíckeho sveta. Takto v roku 1925 Maria spoznala pátra Augustina Gemelliho a stretla sa s Armidou Barelli. Bola pozvaná, aby sa stala súčasťou vedúcich predstaviteľov Katolíckej akcie, najväčšej katolíckej laickej organizácie v Taliansku. Maria vykonávala predovšetkým duchovnú formatívnu činnosť prostredníctvom konferencií a „apoštolátu pera“. Organizovala aj kurzy prípravy na manželstvo pre snúbencov, ktoré v tom čase ešte neboli samozrejmosťou.

Atmosféra normálnosti v hľadaní transcendentných hodnôt

Luigi a Maria vychovávali svoje deti tak, aby si vážili život „od strechy nahor“, čiže aby sa zamerali na nebo. Pod vedením Luigiho sa spoločne modlili ruženec a boli horlivými ctiteľmi Najsvätejšieho Srdca Ježišovho, ktorého obraz bol umiestnený na čestnom mieste v jedálni. Ich dom bol „malou Betániou“, kde vládla láska k Bohu a k sebe navzájom. Nemali tu miesto klebety, zášť, ani horkosť. Manželia samozrejme neboli imúnni voči vzájomným nezhodám, ale nikdy nedopustili, aby deti boli svedkami takýchto rozkolov. Problémy riešili diskusiou a vždy prejavovali ducha harmónie a jednoty. Mladší syn Cesare spomína na rodinný život takto: „V našom dome vždy vládla nadprirodzená, pokojná a šťastná atmosféra, ale nie príliš zbožná.“ Starší

syn Filippo sa vyjadril: „Aspekt, ktorý charakterizoval náš rodinný život, bola atmosféra normálnosti, ktorú naši rodičia vytvorili v neustálom hľadaní transcendentných hodnôt.“ Zdravý príklad rodičov inšpiroval tri najstaršie deti, aby si vybrali rehoľné povolanie. Najstarší syn Filippo sa stal diecéznym kňazom a mladší syn Cesare vstúpil do rádu trapistov. Ich sestra Stefania si spomína, že po ich odchode ostala v dome obrovská prázdnota, ktorú najviac pociťoval ich otec. Ale keď smútok pominul, Maria napísala svojim synom: „Myšlienky na vás po svätom prijímaní sú mojím jediným odpočinkom, jediným útočiskom mojej duše, ktorá chváli Pána.“ V roku 1927 aj dcéra Stefania vstúpila do benediktínskeho kláštora v Miláne a prijala meno sestra Maria Cecilia. O voľbe medzi rehoľným povolaním a manželským životom Maria napísala: „Všetky životné stavy, za predpokladu, že sú žité pod sladkou rukou Božej vôle, sú vznešené a sväté, pretože sú účinnými prostriedkami na dosiahnutie cieľa - svätosti.“

Ich „záračné dieťa“, najmladšia dcéra Enrichetta, si zvolila život laičky zasvätenej vo svete. Po vzore svojej matky pokračovala v dielach, ktoré začali jej rodičia. Vďaka vlastnej zbožnosti a celoživotnej službe je dnes sama kandidátkou na blahorečenie.

Proti fašizmu

Keď sa v Taliansku začal šíriť fašizmus, Maria a Luigi spočiatku sympatizovali s jeho myšlienkami, lebo sa zdalo, že išlo o snahu pomôcť chudobným. Ale zakrátko si uvedomili, že tento názor je ďaleko od pravdy a stali sa silne protifašistickými. Počas druhej svetovej vojny sa ich dom nachádzal oproti nemeckému

vojenskému ústrediu. Napriek tomu v čase okupácie Ríma manželia poskytovali úkryt utečencom - Židom, politicky prenasledovaným ľuďom i rodinám v ohrození. Dostali tu jedlo, odpočinok a pomoc pri úteku. Nikoho neodmietli, hoci podstupovali riziko, ktorého následky by boli hrozivé. Hovorí sa, že takto, priamo pod nosom nepriateľa, zachránili až 150 ľudských životov.

Bolesť z odlúčenia

Po skončení vojny Maria a Luigi pokračovali v službe a ešte viac času venovali modlitbe a rozjímaniu. Stali sa príkladom zbožnosti pre všetkých, ktorí ich poznali. Avšak v roku 1951 Luigi náhle zomrel na infarkt. Mnohí si v srdci uchovali pamiatku na tohto bezúhonného a cnostného muža s veľkými schopnosťami, ktorý nikdy nehovoril o mnohých profesijných vyznamenaniach, ktoré mu boli udelené a ktorý odmietal funkcie, ktoré by ohrozili jeho záväzky predovšetkým voči Bohu a rodine. Mariino srdce bolo zlomené nad Luigiho odchodom. Až o niekoľko mesiacov bola schopná napísať: „Luigi je vždy a neustále láskou a neutíšiteľným smútkom každého z nás, no napriek tomu nám pomáha, je nám nablízku a miluje nás ešte oveľa viac ako doteraz.“ Hoci Maria postupne obmedzovala svoju externú prácu, pokračovala v písaní v mene manželských párov, rodín a detí. Zomrela v roku 1965 v náručí svojej dcéry Enrichetty.

Blahorečenie

Staršia dcéra Stefania zomrela v roku 1993. V novembri nasledujúceho roku bola otvorená kauza blahorečenia Luigiho a Marie Beltrame Quattrocchi s cieľom zhromaždiť materiály a svedectvá.

Pápež Ján Pavol II. uznal zázrak uzdravenia pripisovaný ich príhovoru. Blahorečil ich 21. októbra 2001 za prítomnosti ich detí Filippa, Cesareho a Enrichetty, pričom synovia koncelebrovali omšu spolu s pápežom. Táto udalosť bola výnimočná aj tým, že blahorečenie sa uskutočnilo pri príležitosti 20. výročia vydania apoštoltskej exhortácie Familiaris Consortio. Liturgická spomienka bola stanovená na 25. novembra, deň ich svadby. Obaja sú pochovaní v krypte Santuario della Madonna del Divino Amore v Ríme. Mnohí pútnici prichádzajú k ich hrobu, aby si uctili tento manželský pár a načerpali inšpiráciu do svojho života. Kaplnka, v ktorej sú pochovaní, je zároveň jedným z obľúbených svadobných miest.

Luigi a Maria kráčali spoločne po ceste svätosti dôverne zjednotení v láske a kresťanských ideáloch. Zo svojej rodiny učinili autentickú domácu cirkev, otvorenú životu, modlitbe, svedectvu evanjelia a sociálnemu apoštolátu. V homílii svätej omše pri príležitosti blahorečenia manželov svätý Ján Pavol II. povedal: „Bohatstvo viery a lásky manželov Luigio

a Marie Beltrame Quattrocchi je živým dôkazom toho, čo povedal Druhý vatikánsky koncil o povolání všetkých veriacich k svätosti, že manželia by sa mali usilovať o tento cieľ po vlastnej ceste... Táto cesta je krásna, mimoriadne plodná a je základom pre dobro rodiny, Cirkvi a spoločnosti.“

Z rôznych zdrojov pripravila Anežka Martina Zonnenscheinová

https://www.vatican.va/content/john-paul-ii/en/homilies/2001/documents/hf_jp-ii_hom_20011021_beltrame-quattrocchi.html

<https://www.vaticannews.va/it/santo-del-giorno/11/25/beati-luigi-e-maria-beltrame-quattrocchi--coniugi.html>

<https://www.catholicgentlemansguide.com/blessed-luigi-beltrame-quattrocchi-catholic-gentleman-part-1/>

<https://www.catholicworldreport.com/2021/11/25/living-an-ordinary-life-in-an-extraordinary-way-blesseds-luigi-beltrame-quattrochi-and-maria-corsini/>

foto: <https://www.luigiemaria.com/i-coniugi-galleria-fotografica/>

JA SOM PÁNA BOHA NEHL'ADAL, ON NAŠIEL MŇA

Františkána, pátra Cyrila Brázdu si Boh povolal nenápadným spôsobom. Sväté prijímanie krátko pred dosiahnutím dospelosti a príprava naň, postupne otvárali dvere jeho srdca, a z počiatočného záujmu sa nakoniec vyvinulo povolanie, najskôr františkánske, potom kňazské. V príbehu kňaza a predovšetkým dlhoročného duchovného magistra novicov, nájdeme i mnohé zaujímavé aspekty rodiacich sa základov znovuvybudovania františkánskych komunít počas totalitnej moci.

Narodil sa 4. 12. 1952 v Bratislave, kde ukončil základnú školu v r. 1968. Strednú poľnohospodársku technickú školu, odbor záhradníctvo, študoval v Piešťanoch v r. 1968 - 1972 a vysokú školu Prírodovedeckú fakultu UK v r. 1972 - 1977 v Bratislave.

Do noviciátu rehole bratov Františkánov OFM vstúpil v r. 1975, doživotné sľuby OFM v Bratislave zložil r. 1979. Teológiu študoval v ilegálnych podmienkach a kňazské svätenie prijal v Erfurte 8. 12. 1979.

Rozhovor s františkánom P. Cyrilom Jaroslavom Brázdom OFM

Pokiaľ ide o vieru, aké bolo Vaše rodinné zázemie?

Narodil som sa v Bratislave, otec mal český pôvod; jeho rodičia však prišli na Slovensko, ako vtedy mnoho iných, už počas prvej republiky. Mama pochádzala z Lamača (dnes súčasť Bratislavy). Narodil som sa s rázštepom pery a podnebia, takže rané detstvo som prežil prevažne v nemocnici. Keď som mal 6 rokov, narodila sa sestra. Do kostola sme nechodili, rodičia pracovali totiž spolu v študentskej jedálni a omše bývali vtedy (pred II. Vatikánskym koncilom) len ráno, takže to bolo časovo ťažké zosúladiť. Ale dali nám dobrý hodnotový a morálny základ. Počas základnej školy som sa zaujímal o rôznu literatúru a prírodu.

Kedy a ako vznikol Váš prvý kontakt s katolíckou vierou?

Napriek tomu, že sme aj so sestrou boli pokrstení, cítil som sa po celý čas, aj v prvých rokoch strednej školy, ako neveriaci. Mal som kamaráta zo základnej školy, ktorý zamýšľal ísť študovať teológiu. Raz som išiel pre sestru, ktorá mala ísť na 1. sväté prijímanie niečo vybavovať a len tak som prehodil, že by som aj ja šiel na prvé sväté prijí-

manie. A on sa toho chytil a začal som chodiť na prípravu. Povedal som si: „Dobre, pôjdem, a potom bude ako predtým“. Keď som teda prijal sväté prijímanie, mal som necelých 18 rokov. Ale vrátiť späť, sa už akosi nedalo. Ja som Pána Boha nehládal, on našiel mňa. Chodieval som na sv. omše do „Modrého“ kostola, najskôr som bol vzadu, potom v strede, vpredu a nakon ako miništrant.

Čo nasledovalo potom? .

Začal sa predom mnou otvárať svet viery, ktorá sa vtedy, za socializmu, žila v obmedzovanej forme. Veľa som čítal, postupne ma to viac a viac pútalo, najmä otázky viery, teológia, a tak som vnikal do hĺbky náboženstva. Viac a viac ma priťahoval bohoslužobný priestor a liturgia svätej omše.

Aký bol prvý krok k Františkánom?

Po maturite som bol prijatý na Prírodovedeckú fakultu UK. Počas štúdia, o dva roky neskôr, som sa dostal do kontaktu so Školskými sestrami sv. Františka. Pôsobili v Petržalke na Rusovskej ceste a chodieval k nim františkán páter Aleš Zlámal z Čiech, ktorý bol vtedy v civilnom zamestnaní a pracoval ako kurič.

K týmto sestrám chodili niektorí stredoškooláci pod kepienkou aktivít zdravotníckeho krúžku. Tu bol totiž dom dôchodcov a sestričky bývali v malých drevených barakoch, kde bola kaplnka aj refektár. Sem páter Aleš chodieval a dával duchovné cvičenia aj mládeži.

Kto Vás privedol k školským sestrám?

Miništrovali so mnou aj niektorí chlapci, ktorí vtedy mávali biblický krúžok. Býval po večeroch v rodinách, samozrejme tajne. Tento biblický krúžok viedol jeden zo starších chlapcov, ktorý sa už s pátrom Alešom poznal. A tak sme sa zišli: teraz už páter Bernardín (v súčasnosti pôsobí v Uherskom Hradišti), jeho sestra (dnes školská sestra Bonaventúra), ale aj iní, dievčatá a chlapci - miništranti, napríklad Peter Růčka (dnes farár v Šulekove), Štefan Náhlík, ktorý však neskôr vystúpil a oženil sa a ďalší. Tu som našiel svoje duchovné prostredie i povolanie.

Františkánske začiatky, aké boli? Čo vám bolo na svätom Františkovi a na jeho spiritualite najviac blízke?

Prostredie, duchovné cvičenia, sväté omše, liturgia, to všetko ma priťahovalo a zaujímalo, až ma spolu s ostatnými oslovil páter Aleš, či by sme neskúsili žiť spoločne bratským životom. Tak sme začali. Predo mnou sa otvoril svet, ktorý mi vyhovoval a aj ja som sa mu otvoril. Božia prozreteľnosť ma jednoducho privedla do spoločenstva. Cítil som, že tu patrí a nemal som nejaké pochybnosti. Žili sme spočiatku v podkroví jedného domu, potom bol noviciát a sluby. Ako študenta prírodovedy ma priťahoval rozmer Františkovoho vzťahu k stvorenstvu, jednoduchosť života, duchovnosť a láska k Cirkvi, láska k Eucharistii a ku Kristovi. Naďalej však pre mňa bol dominantný liturgický život, obohatený o liturgiu hodín..

Súbežne ste sa rozhodli aj pre štúdium teológie.

Cestou do Mariánky

Okrem pátra Aleša k nám do Petržalky začali prichádzať z Čiech františkáni: Ján Baptista Bárta a Radim Jáchym, Stanislav Juřík a ďalší a začalo sa s teológiou. Bol som vtedy študentom tretieho ročníka Prírodovedeckej fakulty. Teológia bola rozpočítaná na 10 rokov, pretože sme alebo študovali, alebo chodili do práce; bolo to vlastne tajné štúdium.

V ktorom roku ste boli vysvätený za kňaza a kde? Čo ste cítili pri vysviacke, na čo si živo pamätáte?

Bol som vysvätený v roku 1979, ale ešte som nemal dokončené štúdiá a bol som takzvaný študent páter, ktorý prijal svätenie, ale nemá jurisdikciu. To znamenalo, že som nemohol spovedať, iba s výnimkou prípadu ohrozenia života. Pretože českí františkáni mali živé vzťahy s (vtedy) východným Nemeckom, boli sme vtedy dvaja: ja a Bystrík Janík (reholne tiež Cyril, ale Alexandrijský) vysvätení erfurtským biskupom Hugom Aufderbeckom. Pamätám si, že v súkromnej kaplnke biskupa bola soška Sedembolestnej Panny Márie, čo ma veľmi potešilo. A tiež aj to, že sa svätenie konalo na slávnosť Nepoškvrneného počatia Panny Márie. Ešte si pamätám, že som sa pripravoval na nemecký omšový text; nakoniec bol v latinčine, čo bol problém, pretože na iné liturgické texty ako slovenské som nebol zvyknutý.

Kedy ste si k Panne Márii začali budovať vnútorný vzťah?

Myslím si že od začiatku. Už v roku 1970 som bol na púti v Marianke, aj

potom som tam chodieval často. Marianka je stále, aj dnes, miestom, kde sa vždy rád vraciam.

A prvé kňazské pôsobenie ?

Po vysvätení som začínal v našej komunite na Trnávke v Bratislave - v júni (1980) som odišiel do Košíc. Páter Ján Baptista Bárta mal víziu, že aj reholné sestry by mali byť teologicky vzdelané a chodieval do Košíc, kde dával prednášky a duchovné cvičenia nielen pre Školské sestry sv. Františka, ale aj pre Uršulínky, tiež pre gréckokatolícke sestry a ďalšie. Ja som im mal byť lektorom; čo som aj robil.

Počas totality Vás zadržala a uväznila štátna bezpečnosť. Pristavme sa stručne pri tejto udalosti.

V Košiciach som pracoval do roku 1990 na Ústave experimentálnej biológie a ekológie SAV a popritom som navštevoval komunity reholných sestier v Košiciach, ale aj v Prešove a v Poprade. Na tieto komunity sa potom nabalovala mládež, ktorá sa stretávala na duchovných obnovách. To čo som ja kedysi prijímal od pátra Aleša a ostatných, to som v tomto období odovzdával ďalej. V jeden deň bola duchovná obnova, potom výlet do Tatier, alebo kdekoľvek inde. Stretávali sme sa v Košiciach, Prešove a Vranove nad Topľou, Poprade, Svite a na iných miestach. 27. marca 1983 (na Kvetnú nedeľu) som bol zadržaný v rámci celoštátnej akcie „Vír“ zameranej proti františkánom a nasledovala väzba až do 14. júla. Súd sa nakoniec nekonal, pretože bola silná reakcia vo svete aj

So svetskými františkánmi (Badín, 2004)

doma. Akcia však začala predstaviteľov moci „páliť ako horúci zemiak“. Ja som o tom však nevedel a pripravoval som sa, že budem odsúdený podľa vtedy § 178: Marenia dozoru štátu nad cirkvou a náboženskými spoločnosťami, za ktorý bol maximálny trest odňatia slobody na dva roky. Po prepustení sme mali „anjelov strážnych“ už nielen na nebi, ale aj na zemi (na rozdiel od tých nebeských, tí pozemskí boli celkom slušne platení).

Čo nasledovalo potom, ako Vás ľudia prijali?

Môžem konštatovať, že mocipáni nám (františkánom) lepšiu reklamu, ako nás zavrieť, ani nemohli urobiť.

Kde ste po prepustení pokračovali?

Vrátil som sa späť kde som pracoval a pokračoval som v duchovnej činnosti

ako predtým, až do pádu socializmu. Neskôr sme bývali v jednom dome, na Moravskej ulici v Košiciach, v spoločenstve a ku koncu socializmu už nás bolo sedem bratov.

Všetko sa odohrávalo v kontexte doby, ktorá nepriala náboženstvu a viere. Pociťovali ste na začiatku nejaké obavy, ohrozenie alebo strach z udania?

Boli sme mladí a vo všeobecnosti, mladí nevnímajú riziká ohrozenia tak, ako skúsení ľudia, ktorí už niečím prešli. Chodievali sme na výlety, na duchovné obnovy, učili sme sa a žili spoločne. Na Trnávke, Na križovatkách, kúpili františkánske sestry prvý dom. Vytvoril sa model spoločných komunít sestier a bratov s vlastnou klauzúrou; kaplnka a refektár boli spoločné. Rodinný dom mohol mať aj viacero spolumajiteľov

a každý z nich mohol mať legálne prihlásených na trvalý pobyt dvoch ľudí, pričom nemuseli byť v príbuzenskom vzťahu. Takto tajne vznikali - úplne legálne - malé kláštory. Mali sme svojich predstavených, sestry i bratia; v Košiciach to bol P. Titus Hanuš, zo Svätováclavskej provincie v Čechách a na Morave. My, bratia, sme vtedy patrili do tejto provincie. Slovenskí františkáni totiž v tom čase dorast neprijímali; boli roztrúsení po farách, prípadne žili individuálne alebo v charitných domoch, už ako dôchodcovia.

Začal sa v tomto období formovať aj Františkánsky svetský rád?

Určite. Napríklad počas môjho pobytu v Košiciach, mnohé sestry mali svojich starých rodičov, ktorí už predtým boli svetskými františkánmi alebo aj ich rodičia a súbežne so svojimi dcérami (už Školskými sestrami), vstupovali do Františkánskeho svetského rádu. Tak vznikali bratstvá svetských františkánov v Prešove, vo Vranove nad Topľou, v Poprade a na iných miestach. Dával som im duchovné obnovy, prípadne duchovné cvičenia, slúžil sväté omše; po udelení jurisdikcie aj spovedal. Po páde socializmu som sa presťahoval do Bratislavy. Tu ešte doznievali naše "domky" na Trnávke, kde boli prvé dva ročníky postulantom, ktorých som dostal na starosť.

Aké bolo obdobie po revolúcii, zažili ste aj u Vás zvýšený záujem o rehoľné povolania?

Áno, prvých novicov sme mali na začiatku 14 a z nich nakoniec zostal iba jeden: v súčasnosti P. Anton Kračunov-

ský (dnes pôsobiaci v Beckove). Bolo to aj prirodzené, pretože keď padli prekážky, otvorili sa nové možnosti. A mnohí hľadali aj sociálne zázemie. Môže sa stať, že niekto príde s nezrelými či nedokonalými motívmi a pokiaľ pri nich nezostane a ide hlbšie, potom je to v poriadku. Nemôžeme však počítať s tým, že každý má na začiatku dokonalú motiváciu k povolaniu, potom je práve na magistrovi, aby to usmerňoval, určil a vyhodnotil situáciu.

Ako ovplyvnil svätý František Vaše vnímanie stvorenstva a celej prírody?

Príroda a celé stvorenstvo, je predovšetkým Božie zjavenie. Súlad, harmónia a zákonitosti svedčia o veľkosti Božej múdrosti a kráse. Toto všetko nie je vecou nejakej náhody, ani budúcnosť nie je otázná; príroda a stvorenstvo majú perspektívu nového neba a novej zeme, ktoré majú byť pretvorené, aj keď nevieme ako, pretože i tá najlepšia ľudská predstava je len tieňom toho, čo Pán pripravuje. Vesmír, zem a stvorenie sú prvým Božím zjavením. Boh potom prehovoril ústami prorokov a nakoniec vo svojom Synovi; v ňom vrcholí zjavenie a trvá v tajomstve Eucharistie. Sme stvorení na Boží obraz a z jeho milosti môžeme priložiť ruku k dielu. Nie sme iba pasívnymi prijímatelmi Božej milosti, ale spolutvorcovia Božieho kráľovstva. Nie že by to nešlo bez nás, Boh môže všetko, ale chce, aby sme mali večnú radosť z účasti. Boh je slobodný a dal nám slobodu. Len my máme problém so slobodou. Boh je láska a sloboda bez

lásky nie je slobodou. Ak sa nerozhodujeme pre lásku a v láske, budujeme peklo.

Spomínali ste, že už ako miništranta Vás priťahoval liturgický priestor svätej omše. Ako vnímate, teraz ako kňaz, tento priestor?

Ako kňaz vnímam milosť, že som účastníkom Božieho diela posvätenia nielen svojho, ale aj mnohých. To, že som prostredníkom Božích milostí, ktoré plynú v tajomstvách Eucharistie, Kristovej obety, ktorá sa koná mnou, vo mne, skrze mňa. Aj keď si to človek uvedomuje, nie sme schopní pochopiť to. Pociťujem v srdci skôr úžas, že ma Pán urobil účastníkom nesmierneho tajomstva a cítim tiež bázeň, že ma Pán urobil mojím prostredníkom. Stále však pociťujem deficit lásky voči Bohu, Ježišovi, Božiemu Synovi.

Kedy ste prešli do františkánskeho kláštora v Bratislave?

Ako som už spomenul, po páde socializmu. Keď sa postulát v roku 1992 preniesol do Trstenej na Orave, šiel som tam. V októbri v tom istom roku sa konala provinciálna kapitula. Stal som sa provinciálnym vikárom a vrátil som sa do Bratislavy. Bol som aj provinciálnym sekretárom pre formáciu. Potom som sa načas vrátil späť do Trstenej, až napokon som bol od školského roku 2004/05 v Trnave, kde som pôsobil ako magister novicov, kým som v tomto roku neprišiel do Filakova. V úlohe magistra novicov ma nahradil P. Karol Švarc. Štafetu tak prebral brat, ktorý bol mojím prvým novicom.

Akú službu vykonávate vo Filakove, čo všetko máte na starosti?

Vypomáham v duchovnej aj pastoračnej činnosti, bratstvo je veľmi aktívne a bratia majú mnoho povinností, spravujú tiež filiálky v obciach Filakovské Kováče, Kurtáň a Rátka. Ako duchovný asistent mám slovenské bratstvá vo Filakove a v Lučenci.

Ako vnímate Františkánsky svetský rád ako súčasť veľkej rodiny, v čom si môžeme vzájomne pomôcť?

Predovšetkým sa môžeme v modlitbách spojiť, zdieľať svoje spoločenstvo a posilňovať sa. Potrebujeme modlitbové zázemie. Je známe, že bratia a sestry sa pravidelne a veľa modlia. A samozrejme dôležitý je aj ich život vo svete, ich pomoc pri rôznych duchovných aktivitách, ako aj starostlivosť o sakrálne priestory. Úlohou členov I. rádu je poskytovať im duchovnú asistenciu, približovať hodnoty františkánskej spirituality, spolupracovať, pomáhať a usmerňovať v rôznych iniciatívach dovnútra i navonok.

Čítanie bolo už od detstva Vašou veľkou záľubou, aké knihy ste preferovali vtedy aj potom, keď ste nastúpili na cestu povolania?

V detstve ale aj v dospievaní dominovala predovšetkým prírodovedná a dobrodružná literatúra; romány som nečítal. Neskôr prišla samozrejme duchovná literatúra a literatúra súvisiaca so štúdiom. Oslovili ma dejiny Cirkvi; jej rast a vývoj, dynamika. Nie statické veci, ale ako Božia prozreteľnosť pracuje, čo a ako sa vyvíjalo a dialo. Samo-

zrejme Františkánske pramene boli veľkou témou na čítanie a dominantné na vzdelávanie. V súčasnosti skôr dominuje biblická literatúra, predovšetkým komentáre, ktoré samozrejme súvisia s náplňou povolania. Ak by som mal určiť konkrétnych autorov, tak aktuálne ma oslovujú myšlienky pápeža Benedikta XVI.

Pokiaľ ide o prírodovedeckú činnosť, píšete, publikujete?

Na požiadanie som poskytoval rôzne prednášky na tému Františkánska spiritualita a vzťah k životnému prostrediu. Ale to, čo som robil počas socializmu, výskumnú činnosť, tomu sa už nevenujem. Na to už niet času.

V roku 2020 u Vás prepuklo vážne onkologické ochorenie. Ako ste to prijali?

Nepociťoval som strach, bol som vyrovnaný vtedy, aj po operácii. Mal som v sebe pocit zmierenia a pokoja, odovzdal som všetko Pánovi. Potom nasledovala chemoterapia, skôr preventívne, a znášal som ju relatívne dobre. Komplikácie nastali, až keď som sa v januári minulého roka, počas chemoterapie, nakazil koronavírusom. Nemalo to vážny priebeh, avšak potom nastala nespavosť a rôzne strachy; aj z Boha, z budúcnosti, ako obstojím, zo stavu zatratenia, úzkosti. Nerozumel som tomu, čo sa so mnou deje. V duchu som hovoril: Pane, ja sa ťa nechcem báť, ja ťa chcem mať rád. Riešil som to tým, že som sa vinul k Spasiteľovi, predovšetkým vo sviatosti zmierenia. Nespavosť sa po čase upravila. Môžem povedať, že ma táto skúsenosť viac

priblížila k Pánu Ježišovi. S väčšou úctou a bázňou k nemu vzhliadam, pretože nechcem, aby to bol strach, čo k nemu cítim, iba úcta a láska. Utrpenie nás približuje k Pánovi a je školou. V tejto súvislosti mi napadá fiktívny, ale výstižný príbeh o tom, ako horel dom a dieťa stálo v okne vysoko na poschodí a pre hustý dym sa bálo skočiť. Otec ho zdola povzbudzoval: „Skoč! Neboj sa!“ Ale dieťa volalo: „Otec, ja ťa nevidím.“ A on mu odpovedal: „Neboj sa, ja ťa vidím...“ Aj v takýchto situáciách je dobré si uvedomovať, že aj keď Boha nevidím, vrhnem sa do jeho náručia, lebo On ma vidí...

Ďakujem za rozhovor
sr. Mária Marcela OFS
Foto: archív P. Cyrila Brázdu OFM

4. decembra sa páter Cyril dožil pekného životného jubilea, ku ktorému mu srdečne blahoželáme a vyprosujeme vela Božieho požehnania a zdravia.

Žijeme v uponáhľanom svete plnom hluku. Strácame sa v bludisku obrovského množstva protichodných informácií, pocitov a zmyslových vnemov. Len veľmi ťažko sa vieme vymaniť spod tlaku reality, ktorá na nás dolieha zo všetkých strán. Podvedome túžime po pokoji a vnútornom stíšení. Tušíme, že len v tichu pochopíme najvzácnejšie Božie tajomstvá.

Respondentom ankety sme položili nasledujúcu otázku:

Vnímaš potrebu ticha vo svojom živote?

Marcela Prekopová OFS

Ticho bolo mojou súčasťou od raného detstva. Čiastočne pre ťažké ochorenie, hneď po narodení a dlhodobé ochorenie na začiatku školskej dochádzky. Neskôr súviselo s čítaním ktoré som mala rada. Stíšenie sa v prírode, v lese, pri rieke, bolo vtedy samozrejmosťou, prvý televízor, zlodej vonkajšieho i toho vnútorného ticha, sme v našej početnej rodine mali až keď som mala 9 rokov. A v tom čase, vďaka Bohu, ešte nebežal program od rána do rána a voľný čas, ako deti, sme na dedine trávili v kontakte s prírodou a dvomi riekami i krásnym prostredím malých Bielych Karpát. V mladosti to bolo viac stíšenie sa pri učení, príprave na skúšky

a častom čítaní beletristiky, dejín filozofie a neskôr náboženskej literatúry.

V produktívnom veku a v manželstve bolo času na ticho v samote pomenej. Nahradzovalo mi ho stíšenie sa v skorých ranných hodinách, keď rodina ešte spala a po modlitbe bolo treba chystať raňajky a deti do školy. Zároveň skoré rána boli mojím naštartovaním sa pred náročnými dňami v práci, i s tromi deťmi, v petržalskom byte. A keď prišli väčšie ťažkosti a skúšky, viac a viac sa v mojom vnútri začala hlásiť osobná potreba ticha osamote. Pokiaľ to okolnosti dovoľovali, na hodinku som odišla z bytu na prechádzku a hľadala som ho v neďalekom krásnom prostredí lesa. Vracala som sa vždy duchovne občerštená a posilnená pokračovať. Neskôr, v zrelom veku sa v mysli často vynárali otázky o zmysle života a všetkého úsilia, i volanie po živšej, ozajstnej viere. Problémy v podnikaní, strata práce a ďalšie ťažké ochorenie, umocnili túžbu aj po inom druhu ticha, toho vnútorného. Vyhľadávala som ho v dennej návšteve chrámu, v modlitbách doma

a čítaním náboženskej a teologickej literatúry. Keď sa deti postavili na vlastné nohy a my s manželom sme sa rozhodli prežiť dôchodok na vidieku, prišlo najťažšie i najkrajšie obdobie môjho života. Obidve súviseli s mojím onkologickým ochorením a ťažkou liečbou, počas ktorej sa bolesť stávala účinnou bránou do vnútorného ticha, bránou so stretnutím sa s Pánom. Najskôr to však bol dotyk so smrťou, pocit totálnej opustenosti od Ježiša, neopísateľne trýznivý strach zo smrti a trestu za hriechy, chvíle, ktoré i keď trvali pár hodín, zasiahli moju dušu, otriasli mojím doterajším životom. Prebudenie sa do života po operácii a nesmierna vďačnosť Bohu za to, že žijem, rýchle uzdravenie, som pociťovala ako dar, druhú šancu napraviť zlé a celým svojím bytím sa vrhnúť do nového života. Ťažká bolestivá liečba privádzala dovedy môj priveľmi aktívny život i myslenie do pasivity a zároveň k cíteniu Božej prítomnosti v mojom srdci. Rodila sa vo mne intenzívna láska k Eucharistickému Bohu a vďaka za každý prežitý deň, chvíle bolesti a slabosti boli vnútornou dynamikou ticha, ktorá často prinášala úľavu od bolesti, alebo jej pokojné znášanie. Boli skutočným darom, pri ktorom som cítila určitý pocit slobody, že už nič nemusím, že nezáleží iba na mne, že veci pôjdu aj bezo mňa... Prijímala som bolestivo krásne okamihy Božej láskavosti, ktoré prináša pokoj a buduje odovzdanosť, Božie otcovstvo a život Božích detí. Utrpenie, ktoré predčilo všetky doterajšie telesné i duchovné utrpenia, otvorilo bránu dôslednejšie žitej viere, k radosti a praxi nepretržitého odovzdávania sa do Božej prozreteľnosti. Skúsenosti duše, ktorá ráno s dôverou v Pána začína a večer za všetko ďakuje. A život začínajúci dôslednejšie žiť, poznávať a milovať františkánske povolanie, spiritualitu a sv. Františka. Vnútorné ticho bez obrazov, myšlienok a slov, vzbudené túžbou vloženou do srdca, je Božím darom skutočnej slobody. Je pre mňa prameňom chvíľ dôvernej lásky, priateľstva, neustálej túžby a posilňovaním vernosti. Vďaka Ti, Bože, i nebeská Matka, Panna Mária, zaň.

Mária Hudáková OFS

V jednej piesni sa spieva: „...nádherné ticho hôr...“. Ticho je nádherné, čoraz vzácnejšie, potrebné pre psycho-hygienu, ale to najdôležitejšie pre mňa je môj vzťah s Bohom v tichu, byť sama so svojimi myšlienkami a svedomím, s pokojom v srdci.

Na duchovných cvičeniach, ktoré som nedávno absolvovala, P. Róbert Chabada OFM zdôrazňoval potrebu ticha, lebo len tak budeme môcť počuť, čo nám Boh chce povedať, čo od nás vyžaduje, ako nadviazať s ním „spojenie“. To sa dá len v tichu. Sv. František sa utiahol na pusté miesta, do ticha lesov a hôr, často sám. Stíšiť sa dá aj doma, ale jednoduchšie je to v prírode, na záhrade, za obdivu Stvorenstva, chváliť a byť vďačná za rannú rosu, slnečný deň i večerný súmrak.

Lucia Hidvéghyová OFS

Čím som staršia, tým je pre mňa ticho dôležitejšie. Už ako dieťa som ho mala rada, lebo mi dávalo pocit bezpečia. Mohla som sa nerušene zahĺbiť do hry, pokojne pozorovať svet a objavovať súvislosti, neskôr aj tvoriť a premýšľať, sústrediť sa.

V duchovnom živote je ticho celkom nenahraditeľné. Nemám na mysli iba neprítomnosť zvukov a mlčanie, ale to hlboké ticho, ktoré vítame celou bytosťou, ono nás prijíma, a to nás postupne premieňa. Ticho nás vovádza do tajomstva, na ktoré slová nestačia. Má v sebe zvláštny druh plnosti, v ktorej je všetko. Nieкого

možno zneisťuje to, že ho nemáme pod kontrolou. Nemáme, ale môžeme v ňom nájsť nezaslúžený dar, pre ktorý sa stačí otvoriť.

Ticho je krásne v tom, že je nesmierne a neuchopiteľné. Je blízko nás, a predsa nám uniká. Nevieme ho definovať ani merať, hodnotiť ani ovládať. Môžeme ho prijať, aj odmietnuť, nič mu tým nepridáme ani neuberieme. Opačne to ale neplatí. Naše telo aj duša potrebujú ticho, ktoré pôsobí ako liečivý oceán múdrosti a láskavého pokoja. Ticho je neviditeľná brána do skutočnosti, ktorá nás priťahuje. Nenúti nás, ani nesúri, skôr pozýva a trpezlivo sprevádza. V tichu môže byť každý sám sebou, taký aký naozaj je, vo svojej nedokonalosti a zraniteľnosti, bez strachu a potreby porovnávať sa.

Ticho je veľmi univerzálne. Nie je náboženské, ani sekulárne, ženské ani mužské. Má v sebe dosť miesta pre rôzne protiklady, dosť pochopenia pre celú škálu možností. Asi aj preto sa v mystickej tradícii, napríklad u sv. Jána z Kríža, považuje za „reč Boha“. Ticho je jazykom, ktorým sa Boh prihovára každému človekovi.

Čím viac sa do ticha ponárame, tým nám je bližšie. Niekedy stačí pár minút, zastaviť sa a pozorovať svoj nádych a výdych, ostať vo vnútri a odložiť bokom myšlienky, ktoré sa usilujú upútať našu pozornosť. Keď nejaká príde, zastavím ju a pošlem na chvíľu vedľa. Nedám jej šancu, aby ma vyrušovala. Dá sa to naučiť. Stačí sa takto stíšiť raz denne a postupne bude ticho vstupovať do nášho života ako svetlo, ktoré presvítá cez rozmanité farby.

Nieкто môže žiť sám a v tichu, ale vonkajšie ticho ešte neznamená, že má ticho aj vo vnútri. Je potrebné urobiť mu v sebe miesto a potom zostúpiť až na jeho „dno“. Dovoľiť tichu, aby ma naplnilo, aby utíšilo nástojčivé

hlasy vnútorného sveta a prinieslo pokoj. Je to ako keď sa človek vzdáva sám seba, nedrží sa ničoho, čo je jeho a zároveň sám seba nachádza v ešte väčšej plnosti.

Učím sa prechádzať od vonkajšieho ticha k tomu vnútornému a zotrvať v ňom. Zo skúsenosti viem, že človek môže ostávať v spojení s týmto tichom aj keď je neskôr okolo neho rušno a je medzi ľuďmi. Hlboké vnútorné ticho je nezávislé na vonkajšom; má väčšiu silu ako zvuky. Keď ho nosíme vo svojom vnútri, ono poniesie nás a nijaký vonkajší hluk nám ho nebude môcť vziať.

Ľudovít Pacifik Billý OFS

Vo Svätom písme je zaznamenané len veľmi málo o mladosti Pána Ježiša. Žil v Nazarete s Matkou Máriou a Pestúnom Jozefom. Žil Ticho Božieho Syna. Aj Mária bola Ticho a "všetky tieto slová (archanjela Gabriela) zachovávala vo svojom srdci a premýšľala o nich." (Lk 2,19) Mária len raz prerušila Ticho, keď prosila Syna, aby zachránil "chúlostivú situáciu" mladomanželov, keď im došlo víno (Jn 2, 1-11) a aj vtedy Pán Ježiš povedal Matke: "Ešte neprišla moja hodina". Pán Ježiš "prerušil Ticho" až po krste v Jordáne, po ktorom začalo Jeho verejné účinkovanie. Až potom, keď prišiel čas...

My, ľudia súčasnosti nie sme pánmi času a čas je pre nás neznáma veličina. Žijeme, akoby sme nepodliehali porušeniu. Akoby sa nás Smrť (telesná) netýkala. Plánujeme si veci aj na niekoľko rokov dopredu a otvárame ústa pri každej príležitosti, keď nás môže byť počuť. Ku všetkému sa vyjadrujeme skôr, než príde čas a často naše slová predbehnú "čas", ktorý by nám priniesol odpovede na naše otázky, na ktoré sme si už dali odpoveď (a to aj verejne v médiách, či na sociálnych sieťach, kde sa ku všetkému a každému vyjadrujeme)... Svojím "netichom" dokážeme ublížiť tak sebe, ako aj iným. A preto by sme mali do svojich životov častejšie pozývať Brata Ticho. Osobne tiež cítim jeho nedostatok vo svete. Snažím sa ho hľadať v každej chvíli. Ticho je pre mňa nepostrádateľné a strážim si ho vždy, keď príde... Ticho je Bratom Pokoja a Dobra. Ticho je blízkym priateľom našich duší...

Ak je nutné niekedy Ticho prerušiť, zvážme vtedy, či na to prišiel čas...

sr. Františka Čáčková OSF

Nutnosť, nielen potrebu. Vyzerá to ako fráza, ale v tichu sa stretávam so sebou samou a s Bohom. Nevieť vytesniť ostatných, o to ani nejde, no v tichu je viac mňa a Boha.

Ticho je zdravý priestor. Vlastne skôr kombinácia času a priestoru. Oboje si musí človek nájsť, ak chce do ticha vojsť. Môže to byť aj tu a teraz, ak tu a teraz však v tichu byť nechce, alternatívy v nie-tichu prídu aj samé.

Pandemický čas ma naučil viac si vyčleniť tieto dve veci a minúť ich v prírode. Byť tam sama. No dobre, ja rada podebatím aj tam, ale kľúčový je aj tak čas bez slov a bez ľudí. Kazateľ to vidí podobne: „Svoj čas má odmlčať sa, svoj čas má prehovoriť.“ (Kaz 3, 7)

Gauč, kreslo, miesto v lese, pri kozube, v kostole. Každý máme svoje. Skoro ráno, popoludní, večer. Aj tu sa líšime. Buď k sebe dobrý. Dopraj si. Ticho, v ktorom sa stretneš, premieňa.

"Lebo toto hovorí Pán, Jahve, Svätý Izraelov: "Návratom a pokojnosťou budete oslobodení, v tichosti a dôvere je vaša sila," ale nechceli ste." (Iz 30, 15)

Čiže to, že ticho (a dôveru) nevyužívame, nie je o Bohu, ale o tom, že my nechceme.

Frančeska Toporová OFS

Stíšiť sa od sveta môže byť užitočné, posilňujúce aj uzdravujúce a liečivé zastavenie z hlučnej každodennosti. Ja som sa vo svojom nedobrovoľnom stíšení ocitla nedávno. Možno ste už niektorí zažili podobnú skúsenosť. Chcem sa úprimne ponoriť do posvätného officia/liturgie hodín a aj keď si slová recitujem nahlas, od istého času ich neviem precítiť, vnímať, myšlienky lietajú, nedarí sa mi preladiť na dôverný rozhovor. Ja viem, aj naša snaha má svoju hodnotu, veď často sme preťažení, vyčerpaní.

V mojom prípade to nie je stagnácia v duchovnom živote. Zasiahla ma strata ocina. Nebol vážnejšie chorý a zrazu čelil realite terminálneho štádia choroby. Bol športovec, veľmi aktívny, inšpiratívny aj pre mladšie generácie, vôbec netušil, že je chorý. Zomrel 2. júla na spomienku Navštívenia Panny Márie, bol jej veľkým ctiteľom, tak verím, že ho Ona sama navštívila aj so sv. Jozefom, naším patrónom. Ťažko popísať ako nás odchod blízkeho zasiahne, aj keď dôverujeme v Boží plán. Zostalo prázdno od jeho prítomnosti, lásky, prajnosti, obetavosti. Nejde všetko zakryť do vďačnosti. Čítala som o zármutku, že keď náhle stratíme časť "svojho sveta", dočasne zablúdime, cítime sa stratení, prázdni, v neistote. To všetko nás zasiahlo. Je prirodzené cítiť stratu a opustenosť aj keď veríme vo večný život a snažím sa prežiť tento čas intenzívnejšími modlitbami, sme častejšie na sv. omši. Práve preto som sa bránila len tak odrecitovať „povinnú“ modlitbu. Ak zažívame Božiu lásku a Jeho prítomnosť počas modlitby, nechceme prísť o túto skúsenosť.

Verím, že aj Božím riadením mi v tomto čase trúchlenia bola ponúknutá modlitba ticha. V tichosti sedieť a zotrávať vo vnútornom stíšení s Pánom. Je to druh osobnejšej modlitby a stretla som sa s ňou na duchovnej obnove. Nie je časom premýšľania, obviňovania, bilancovania, máme si v nej oddýchnuť a stíšiť sa. Pán Ježiš povedal: „Podťe vy sami do ústrania na pusté miesto a trochu si odpočinite.“ Ocitnúť sa v pustatine nemusíme len z dôvodu duchovnej krízy. Nech sme zablúdili kdekolvek, pozýva nás vypnúť sa od všetkých námah, snažení, množstva odporúčaných modlitieb, ktoré máme naložené na každý deň ako vlastnú povinnosť. Čas strávený v tichom zotrávaní s Bohom lieči, prináša úľavu, vyjasňuje situáciu, učí nás vidieť veci v súvislostiach.

Pekne to vystihujú slová z jednej modlitby: „Pletiem si z ticha rúšku pred ústa, zahalujem si ním myseľ a srdce. Utíš ma Pane, ako si utíšil búrku. Upokoj ma a ochráň ma pred nešťastím. Nech všetok ruch vo mne ustane. Zahaľ ma Pane svojím pokojom.“ Verím, že BOH so mnou prebýva v tej tichej modlitbe, súciti so všetkým tým, čo práve prežívam, že ma potichu usmerňuje a ubezpečuje, že o mne vie. Modlitba ticha nie je náhradou liturgie hodín, ale dôvernejším rozhovorom s OTCOM. A tak usalašená do ticha dávam MU slobodu aby vo mne konal, čo si On želá. Nachádzam v tom tichu s Ním uzdravujúcu aj liečivú terapiu. Je to pre mňa ešte veľmi čerstvé, no dôverujem Otcovi, že ON má svoj plán a že ja mu ľudsky rozumieť nemusím. Zármutok už nie je pre mňa len negatívnym sprievodcom, ale pripomína mi, aký vzácny je vzťah k tým, ktorých milujem a to ma učí prehodnotiť svoje životné priority.

Zuzana Fodorová OFS

Žijeme v neľahkej dobe, vyznačujúcej sa hŕbou za dočasnými hmotnými dobrami. Máme pekný byt, to nám nestačí, potrebujeme rodinný dom. Vlastníme motorové vozidlo, ale musíme mať novšie, krajšie a väčšie. Keď ide sused na dovolenku, tak my sa snažíme ísť na dve a drahšie. Máme nároky, ktoré priamoúmerne rastú s množstvom pochybných módných trendov, ktoré sú nám podsúvané na každom kroku. Či je to tlač, masmédiá, alebo internet.

Na financovanie „moderného“ životného štýlu je potrebný aj adekvátny zárobok, ktorý si neraz vyžaduje aj dve, alebo tri zamestnania. Okrem toho musíme zvládať aj naše životné role manželiek, matiek, otcov, zamestnancov atď. Sťažujeme sa na nedostatok času.

Životné tempo je divoké. Ľudia nešťastní, frustrovaní, ale častokrát si neuvedomujú príčinu svojho nešťastia. Niekomu tento stav veľmi vyhovuje. Hluk disharmónie, nepokoja, roztržitosť, úzkosti, neistoty. Podľa slov sv. Ambróza „diabol hľadá lomoz, Kristus ticho“. Naša duša potrebuje svoj prirodzený stav, pre ktorý bola stvorená. Verím, že ho každý z nás nosí v sebe a podvedome cíti, čo potrebuje pre šťastím, spokojnosťou a láskou naplnenú existenciu. Spôsob, v ktorom sa dokáže spojiť so Stvoriteľom, otvoriť sa Mu a pozvať Ho do svojho života. Stíšenie sa, tichá modlitba, rozhovor s Bohom, tichá adorácia.

„Pred Pánom išiel vietor, veľký a prudký, ktorý trhá vrchy a láme skaly. Ale Pán nebol vo vetre. Po vetre zemetrasenie, ale Pán nebol v zemetrasení. Po zemetrasení oheň, ale Pán nebol v ohni. A po ohni tichý lahodný šum. Keď to Eliáš počul, zahalil si tvár plášťom, vyšiel a zastal pri vchode do jaskyne. Vtom prehovoril k nemu akýsi hlas a pýtal sa: „Čo tu robíš, Eliáš?“ (1Kr 19, 11–13)

Lomoz a hluk dnešnej nablýskanej doby plnej pochybných idolov obľubuje Boží nepriateľ.

Eliáš začul Pánov hlas v „tichom lahodnom šume“. Učiť sa zotrvať v tichu je naša celoživotná úloha. Iba tak začujeme Boží hlas.

P. Cyril Brázda OFM

Ja sám uprednostňujem ticho. Ani som si nezvykol mať pri práci nejakú zvukovú kulisu v podobe nejakej hudby či slova, či už reprodukovanej alebo vysielanej naživo; skôr naopak, prekážalo mi to a ani v súčasnosti to nepotrebujem.

Je však aj zvuk, ktorý uvádza do ticha; napríklad hovorí sa o tichu prírody, avšak príroda nie je nemá; šum lístia, zurkot potoka, spev vtákov a podobne, uvádzajú do ticha a naopak východ či západ slnka,

tichá hladina jazera či plesa, tiché sneženie - to všetko hovorí. Ide skôr o to odmlčať sa a započúvať sa. Preto môžeme rozlíšiť ticho vonkajšie a vnútorné. To vnútorné sa dosahuje ťažšie; mám o tom skúsenosť aj z pustovne. Nestačí len stíšiť zvuky, treba stíšiť srdce.

Myslím, že o tiché srdce treba prosiť Toho, ktorý je sám tichého srdca ... Je to totiž viac milosť ako výsledok ľudskej iniciatívy, aj keď pochopiteľne nemožno na túto milosť čakať „so založenými rukami“. Veľké veci sa vždy rodia a rodili v tichu (v akom úžasnom začína príbeh ľudského života v lone matky ... v akom tichu a skrytosti sa odohral príbeh Vtelenia Slova!). Boh hovorí a koná v tichu, preto mu môžeme rozumieť len v tichu. Tiež je úžasné ticho Eucharistie!

Ale je ešte jedno ticho, ktoré je však bolesťou, ba až ťažkým utrpením: ticho „nepřítomnosti“ Boha; sám Pán Ježiš ho podstúpil: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ (Mt 27,46). Vtedy ostáva len jediný: „Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha“ (Lk 23, 46). Toto ticho je však očisťujúce, od akéhokoľvek egocentrizmu a vlastnenia. Vtedy ostáva len prosiť o lúč nádeje; za mrakmi je moje milované slnko (bl. Zdenka Schellingová); Boh vidí a počuje ...

Odporúčam knihu od kardinála Roberta Sarahu: Sila ticha, ktorá vyšla v roku 2017, vo vydavateľstve Lúč; pozývam vás nahliadnúť a zahĺbiť sa do nej.

POZNÁVÁME ČESKÉ TERCIÁŘE - LUMÍR A IVOŠ

V tomto čísle vás seznámím s mými kamarády, terciáři, kteří jsou spolu už od 15 let věku. Jsou stejně staří a dnes jim táhne na 55. Vnímám je víc jak své bratry v řádu. Jejich lidské charisma je mi sympatické tím, že je prodchnuto nejen františkánskou spiritualitou, ale i mužskou spiritualitou, ke které je přivedl františkán Richard Rohr OFM osobně.

Lumír a Ivoš prošli rituálem přechodu do zralého mužství a je to na nich znát. Mně říkají, že jsem zatím jen půl chlapa, protože jsem rituálem mužské spirituality ještě neprošel. Čím jsou pro mne ještě zajímaví? Například tím, že pracují spolu už 22 let každý den osm hodin v jedné truhlárně. Kromě každodenního zaměstnání se vídají ještě v místním sekulárním společenství, ve farnosti a střídají se ve službě v místní radě. Lumír je už druhým obdobím služebníkem národní rady. Dozvíte se také o službě dočasné pěstounské péči. Přečteme si názor těchto dvou chlapů na budoucnost našeho řádu a na význam synodality.

Rozhovor jsme vedli přes internet. Lumír i Ivoš seděli ve své truhlárně u počítače a vzájemně se v odpovědích doplňovali. Během rozhovoru však museli několikrát odběhnout k práci.

Lumíre jak dlouho jsi ženatý? Jak jste se seznámili? Máte děti? Jak vás napadlo sloužit společnosti jako náhradní rodiče? Co služba obnáší?

Lumír: Jsem ženatý 30 let. S manželkou Jarkou jsme se setkali po vojně u táborového ohně. Já tam přijel s jednou partou trampů a ona s druhou partou. Byla noc a ostatní nás poslali pro vodu do studánky. Bylo to daleko - asi kilometr. No a my se vrátili až za dvě hodiny. Seděli jsme spolu u studánky, povídali si a koukali jsme se na hvězdy. Jarka se mi zeptala, na kterou hvězdu myslím. A pak zjistila, že na stejnou jako ona. Tak jsme to brali jako znamení... Přeskočila jiskra. Chodili jsme spolu ¾ roku a pak jsme se rozhodli spolu bydlet v bytě po rodičích. Rodiče Jarky si postavili dům, tak aby byt nepropadl státu, nastěhovali jsme se do bytu po rodičích do Havířova. Já předtím bydlel v Ostravě Hrabůvce. Svatbu jsme měli až po dvou letech společného soužití v Havířově.

Ivoš do toho vstupuje: Žil ve městě a nyní bydlí na vesnici.

Lumír: Do Ostravy stejně jezdím do práce.

A co ty Ivoši. O tvé rodině skoro nic nevím

Ivoš: Byl jsem sice od miminka pokřtěný katolík, ale víru jsem vůbec nepraktikoval. Víru jsme hledali až s Lumírem společně. Prošli jsme s Lumírem dlouhou cestou hledání - zprvu jsme ani nevěděli, že Boha hledáme. Prostě nám obou něco pořád chybělo. Moji manželku Kamilu jsem poznal krátce před svým obrácením k víře. Dnes máme s manželkou 4 děti (3 kluci a 1 holku) - Jakub, Petr, Kateřina - těm už je přes 20 let, Tomáš - tomu je víc jak 10.

Když byli naše děti malé, prošli katechezí a výukou náboženství. Dnes naše děti do kostela nechodí. Nechávám jim svobodu, ať si sami najdou svoji cestu k Bohu, stejně jako jsem si jí našel já. Věřím, že Pán miluje všechny lidi a On sám si hledá cestu ke každému z nás a najde si jí i k mým dětem.

Ještě prosím Lumíre doplň něco o svojí rodině. Máte svoje děti? A jak je to s vaší službou přechodného pěstounství?

Lumír: Máme děti tři. Všem už je přes dvacet let – skoro třicet. Ondru, Miriam, Daniela. Ondra je ženatý a má dvě děti. Takže jsem už dědeček. Ondra je ve farnosti aktivní. Schází se u Dona Boska v Ostravě. Miriam sama do kostela nechodí, ale když je s námi tak jde. Žije s přítelem. Daniel je nejmladší a ve farnosti dělá akce pro mladé, a pro děti tábory.

A co pěstounská péče?

Lumír: Pěstounská péče se zalíbila hlavně mojí manželce. Přála si něco, co jí dá opravdovou naplň života. Nejprve chtěla trvalé pěstounství, ale já ne. Nechtěl jsem závazek na 18 let. Na to nemám sílu. Dohodli jsme se tedy na přechodné pěstounství. Přechodné péči se říká krizová. Jde o přechodnou dobu, když ještě nejsou k dispozici trvalí pěstouni. Trvá maximálně rok, než se podaří dítě někam umístit. Absolvovali jsme školení a za 9 let jsme se postarali o pět malých dětí. U jedné holčičky došlo k výjimce. Byla u nás tři roky. Tam se navázaly vztahy jako bychom byli její rodiče – ona to tak brala - a bylo těžké jí pak vrátit uzdravené mamince. Ale před pár měsíci se to vyřešilo. Voláme si dvakrát týdně a holčička po půl roce navázala s maminkou nový vztah a cítí se u ní dobře. Maminka se dala do pořádku. Předtím byla dvacet let závislá. I když žije dál v komunitě, hodně se změnila k lepšímu a začala chodit do práce a přitom se stará o dcerku.

Pěstounská služba je opravdu náročná služba. Manželka s tím má hodně práce a někdy je na to sama. Proto si někdy ztěžuje, že já pořád někde jsem a nejsem doma. Služba v národní radě, františkáni, chlapi, duchovní cvičení. Je to věc časného rozhodování. Všichni chlapi to známe. Je to vždy na našem rozhodnutí.

Vidíte se s dětmi i potom co je odevzdáte do trvalé péče?

Lumír s manželkou Jarkou

Lumír: Napišou k vánocům, na narozeniny. Ta první holčička se za námi přijela podívat jako osmiletá. Filipa jsme si vzali staršího - už mu bylo skoro pět let. Takže si nás víc pamatuje než ti malí. Dnes už je to velký kluk. Občas za námi od pěstounů přiběhne na návštěvu.

A nyní něco o vašem kamarádství. Jak dlouho se Lumíre a Ivoši znáte?

Skoro čtyřicet let. Učili jsme se na stejném učilišti. Každý v jiné třídě. Od 16 let jsme spolu jezdili na trampy. Ve škole jsme byli nejlepší žáci v každé třídě. Reprezentovali jsme proto školu na nějaké soutěži. Dostali jsme tehdy týden studijního volna, abychom se naučili, co víme o zemi našich sovětských přátel... Ale my jeli trampovat. Když jsme na komisi začali říkat věci, které se jim až tak nelíbily, tak nás umlčeli a řekli, že naše znalosti jsou velké. Večer po prvním dnu jsme šli na pivo a dali se do řeči s nějakým chlápkem. Druhý den jsme zjistili, že to byl předseda komise. Asi jsme se mu zalíbili. Když byly zkušební otázky, tak nám pod stolem ukazoval na prstech, která ze tří odpovědí je správná. Na soutěži jsme se proto dobře umístili a tak jsme dostali další týden rekreace.

Ivoš s manželkou Kamilou

Ivoš se rozhodl, že ve vyprávění musí udělat trochu pořádek:

V 15 letech jsme se seznámili. Jezdili jsme na trampy. Postavili si spolu dokonce srub v lese. Oba jsme ale cítili, že nám pořád něco chybí. Někde ve mně bylo prázdné místo. Neuměl jsem to tenkrát pojmenovat. Chyběl mi Bůh, ale já to nevěděl. Oba jsme hledali něco vyššího.

Lumír doplňuje: Mne fascinovali tenkrát indiáni. Nebyl jsem věřící. Nikdy jsem nebyl v kostele a o Bohu nikdy neslyšel. Líbil se mi Velký duch indiánů. Dnes se to dá pojmenovat tak, že jsem se modlil: „Velký duchu jestli jsi, tak by se mi moc líbilo, kdybych tě poznal“. Indiáni totiž s Velkým duchem komunikují.

Ivoš: Tak jsme spolu prošli dlouhou cestu skrze bojové sporty, zen buddhismus a jógu. Já byl ještě k tomu vegetarián. Nakonec jsme skončili u psychotroniky. Hledali jsme tu nejlepší energii v našem okolí, až jsme se s virgulí dostali do kostela. Největší energie byla u svatostánku. Řekli nám, že ve svatostánku přebývá živý Bůh. No a tak jsme si řekli: „Když katolíci mají nejlepší energii ze všech, tak se staneme

katolíky!“ Šli jsme vždycky za tím nejlepším. Moje sestra se obrátila asi pět let přede mnou. Ona už znala Františkány, jezuity a další. Já jí dřív nevěnoval pozornost. Myslel jsem, že katolíci jsou sice hodní lidé, ale zasekli v 15. století, ve středověku a v tom si dál žijí. Zeptali jsme se sestry jak se stát katolíkem. Poslala nás na faru do Staré Bělé. Tam byl Jirka Urbánek, který se tehdy rozmýšlel, zda se má stát knězem. Dnes slouží jako kněz v Jeseníkách. Ten nás připravoval ke křtu. Tedy já jsem byl pokřtěný jako dítě a Lumír nebyl.

Lumír: Ano tak probíhalo naše hledání. Bojové sporty, zen, Jóga, já byl rok u Svědků Jehovových, a pak u adventistů. Našli jsme nakonec Boha. Byli jsme tím překvapeni. Za měsíc jsme byli pokřtěni. V roce 1992.

Ivoš: Obrátili jsme se o velikonocích a na Ducha svatého byl Lumír pokřtěný a já měl první svaté přijímání a pak u Lumíra měl křest a zpopltnění svátosti manželské. Lumír se totiž měsíc před tím oženil.

Lumír: Nebylo to tak jednoduché. Jirka Urbánek si kvůli tomu, že děláme psychotroniku nebyl jistý zda nás ke křtu doporučí a tak pozval k posouzení celou komisi – pět kněží a maminku otce (faráře) Petra Dokládala - zkušenou katoličku, o které všichni říkali, že je to svatá žena - Měli na nás různé zkoumavé otázky a nahrávali si naše odpovědi na magnetofon. Chtěli si to poslechnout a pak teprve rozhodnout. Měli obavy z toho, že pracujeme s energiemi. Všichni se na to tvářili hodně divně. Kněží prohlásili: „Pustíme si tu nahrávku a probereme to mezi sebou“. Jenže legrace byla, že na nahrávce nic nebylo.

Ivoš: Nebylo to tou naší energií! Faráři tehdy nebyli moc technicky vybavení. A tak se do toho vložila maminka Petra Dokládala a prohlásila: „Tak je prostě pokřtěme a uvidíme, jak to dopadne.“

Rozhovor jsme museli opět přerušit kvůli tomu, že do truhlárny dorazil materiál. Lumír ho šel složit a tak jsme pokračovali s Ivošem:

Ivoši. Oba s Lumírem organizujete společenství pro muže, pro chlapi. Tohle společenství založil františkán Richard Rohr. Jak se řádové a mužské společenství navzájem doplňují? Co přinášíš do společenství chlapů ze spirituality sekulárního řádu a jak tvoji službu v řádu obráceně ovlivňuje společenství chlapů? Co se mohou od sebe obě skupiny vzájemně naučit?

Ivoš: Než jsme jeli na iniciaci pro muže, tak jsme si říkali, že nás nemůže už nic překvapit. Žijeme Františkánství v řádu, prošli jsme katolickou Charismatickou obnovu - mluvení jazyky apod. Ale nakonec jsme byli z mužské spirituality nadšení. Překvapila nás svojí silou. Do té doby jsme byli jen půl chlapi. Iniciace nám přinesla chlapskou otevřenost, žité bratrství. Ještě více jsme se naučili schopnosti otevřít se a sdílet se. Nejen o duchovních věcech, ale i o lidských záležitostech, o mužském myšlení a starostech. Jako františkáni máme bratrství v náplni práce, ale ještě se v mnohém potřebujeme zlepšit. Zažít lidství a bratrství ve spiritualitě chlapů by byla velká škola pro chlapy v našich společenstvích právě pro její jednoduchost a uzdravování našeho lidství.

Směrem do našeho řádu mne ovlivnili chlapi tak, že se nebojím jít ve společenství se svojí kůží na trh. Není to už pro mne tolik problém vyvolávat otázky, snažím se druhým upřímně otevřít své srdce. Po absolvování chlapských rituálů je pro mne žité bratrství nanejvýš důležité.

Luboš (já): To byl asi důvod, proč Pán daroval sv. Františkovi bratry, ačkoliv je zprvu nechtěl...

Mezitím se vrátil Lumír z příjmu materiálu.

Ivoš: U chlapů se mi líbí, že se tam počítá

s lidskou přirozeností. Mnoho katolíků žije s myšlenkou, že skutečnou radost zažijí až po smrti. Bůh na sebe vzal lidské tělo a jak říkala myslím asi Kateřina Sienská: „Bud' prožíváme nebe a peklo nyní a nebo vůbec“.

Lumír: Jak se obě františkánská společenství doplňují? Já bych řekl že, dobrý sekulární františkán by byl určitě dobrým a platným členem společenství chlapů a stejně tak opačně. Chlapi aktivně zapojení ve skupinkách chlapů by byli dobří i v SFŘ. Obě skupiny už teď, na zemi, prožívají vyšší stupeň bratrství. Spousta katolíků se zapře a svojí vlastní silou sami sebe donutí například společenství víry s manželkou vydržet. Řeknou si: „Do manželského spolča s manželkou zajdu, když to chce“. Dojde tam, protože musí. Ale některý chlap si možná v duchu říká: „V nebi... pak už bude dobře. Tam už nebudu ženatý. Tam už budu mít klid“. Naučit se být chlap, prožít chlapeckou spiritualitu, znamená naučit se žít i s problémy a nechat se jimi formovat.

Ivoš: Pokud chceš slyšet něco víc o spiritualitě a formaci mužů v 21 století, asi bychom to nechali na jindy. To by byl dlouhý článek, co jsme tam všechno prožili.

Co vás dovedlo do SFŘ? Jak vnímáte 30 let vašeho života v řádu? Jaké změny by měl řád udělat, aby byl vstřícnější myšlení dnešních lidí? V čem vidíte budoucí reformu řádu?

Lumír: My dva jsme se stali františkány ze ziskuchtivosti. (oba se smějí) Přišla za námi sestra z Havířovského společenství, jestli chceme být v řádu. Probírali jsme jaké výhody z toho budeme mít, když do řádu vstoupíme? Ona řekla, že získáme požehnání od sv. Františka a od všech jeho následovníků až po dnešní žijící františkány. Obrovské množství svatých a blahoslavených lidí. A protože jsme se už tehdy stýkali s Kapucíny (hlavně s bratrem Bonaventurou Štivarom OFMcap). Tak jsme si řekli, že by to od nás byla hloupost si nabídku tak velké

milosti nevybrat. Františkáni mají nejvíce mučedníků v církvi, takže je to vlastně VIP rodina. Je to něco jak bonusová zlatá karta u Rothschildů. Můžeš z banky svatých vybrat kolik chceš a kterého chceš. Nevstoupili jsme z lásky k Františkovi, ale kvůli velkému množství milostí. Vždycky jsme šli za lepším. (oba se smějí)

Jak vnímáte 30 let vašeho členství v řádu?

Ivoš: Vnímám to jako obrovské požehnání. Nejpozitivnější je pro mne v našem řádu bratrství a sdílení lidí stejného ducha. V duchovním vedení si vážím u nás silné formace. Chodím s manželkou ještě na manželské společenství. Tam jsou chytrí lidé, vysokoškoláci, urputní katolíci, dělají pro církve více než já, ale oni nemají formaci, co máme my v řádu. Nemají zkušenost s bratrstvím jako my a nemají ani naši františkánskou formaci k bratrství a sdílení. Řádu si velmi cením.

Lumír: Pán dal Františkovi bratry právě kvůli cestě bratrství. Malost, kterou každý z nás zažívá osobně, pak společně v řádu prožíváme jako velikost bratrství. Proto se snažím jezdit na národní setkání. Trochu nechápu, proč tam jezdí jen malá část z nás. Schopní lidé, kteří se hlásí k františkánství a nejedou tam. Ubírají se o tolik milostí, které tam mohou dostat.

Ivoš: O tom nedávno mluvil kapucín bratr Štivar. To jsou takoví setrvačníci. Stačí jim jednou měsíčně spolčo a na tom setrvávají.

A co budoucnost našeho řádu? V čem ji vidíte?

Lumír: Reformu vidím v tom, že ti členové, co se chtějí opravdu sdružovat (i když jich bude mnohem méně než je skutečný stav členstva), ti se budou stále více podobat sv. Františkovi a prvním bratrům a budou se scházet s nadšením. Jestli těch pár opravdových františkánů bude žít františkánství aktivně, nakazí tím hodně lidí. Dneska přes internet k sobě můžeme i po celé republice najít častější cestu. Tak toho využijeme.

Moc se těším na naši „rohožkovou kapitulou“ na jaře 2023 (myslím tím nevolební kapitulou v květnu). Tam přijedou ti, kteří opravdu chtějí, a tam se vzájemně nabijeme energií jeden od druhého. Pán Ježíš posílal učedníky po dvou, aby lidé na nich viděli bratrský vztah, lásku mezi nimi a to lidi přivedlo k tomu, aby se stali bratry. Lidé touží po vztazích, žijí se svými problémy, ale když vidí hezké vztahy, přitahuje je to. Bůh se s námi sdílí, Bůh je láska, a když jsme k ostatním otevření a přijímáme je takové jací jsou, poroste i naše láska. Lidé chtějí zažívat vztahy a je jim pak jedno jestli obětují čas a peníze, aby to zažívali znova a znova. Budoucnost řádu vidím v tom, že se budeme více sdílet i v osobní rovině a žít tak, aby to druhé přitahovalo. Když bratrství není žité, je to o ničem.

Luboš: Znamená to mít odvahu být sám sebou a nestydět se za to. Stát za svými názory?

Lumír: Ano to právě zažíváme ve společenství chlapů. S druhými chlapi se učíme být schopní se sdílet. A to, i když ho ten druhý urazí.

Ivoš: Ještě k budoucnosti řádu. Vztah s Bohem mi někdy u některých členů chybí. Dělají se poutě, dělají se společenství, duchovní obnovy, ale málo se vedeme k osobnímu vztahu k Bohu. Myslím nejenom ke Kristu, ale k celé Trojici i k Otci i k Duchu Svatému. Návrat k jednoduchosti a k osobnímu vztahu k Bohu je ve zkratce cesta k obnově řádu.

Luboš: Jedna křesťanka mi na společenství mluvila ze srdce. Řekla: „Já už tolik nepotřebuji intelektuální nebo teologické učení, já si užívám vztah s Bohem“.

Ivoš a Lumír: To je ono. Nemusíme být chytrí a vzdělaní, ale máme Krista žít ze svého srdce. Ti, kteří na to mají dary, ať studují. Ale všichni žijme bratrství založené na osobním vztahu s Bohem

Luboš: O svátku sv. Františka měl u nás mši Dominikán. Na konci mše se loučil se slovy: „Upřímně vám řeknu františkáni, že stejně sv. Františkovi nerozumím“. Potkali jsme se pak po mši mezi lavicemi a tak jsem se odvážil mu říct: „Františkovi lze porozumět hlavně srdcem, ne rozumem“. „Jenomže já jsem dominikán“, odpověděl mi s úsměvem.

Pracujete spolu osm hodin denně v truhlárně. Jak se tam daří bratrství?

Pohádáte se někdy?

Lumír: Velmi často. Společně pracujeme už dlouho. Začalo to po revoluci. Dělali jsme deset let pro jednoho člověka jako zaměstnanci. Pak došlo ke sporu a on nás propustil a tak jsme začali pracovat sami na sebe. Pronajali jsme si halu a postupně nakoupili stroje. Samostatně truhláříme od r. 2002, tedy dvacet let. Máme společnou dílnu, máme svoje vybavení. Někdy máme samozřejmě mezi sebou 'ponorku'. Jsme spolu sami dva 8 hodin. Má to ale výhodu. Když má jeden z nás nějaký soukromý problém, tak to ten druhý pozná. A ten je většinou v pohodě a je schopen mu pomoci. Pro duchovní růst je společná práce obrovská pomoc. Pán neposílal učedníky po dvou jen tak z plezíru. Být spolu je těžké, ale na druhou stranu těžkosti nás formují. Samozřejmě se někdy i hodně hádáme. Ale někdy je to spíš o hloupostech. Každý chce prosadit svoji pravdu.

Jak spory urovnáváte?

Ivoš: Já, když se zlobím, tak jdu něco dělat a musím vychladnout.

Lumír: No a já o tom nemluví a druhý den, přijdu jako by se nic nestalo. Konkrétní věc jde udělat odlišnými způsoby a většinou máme každý jiný způsob na mysl. Ale udělat se dá jen jedním způsobem. Některý způsob je lepší, a nebo je to jedno. Ale prostě se musí zvolit jen ten jeden způsob.

Oba jste se zapojili do synodálních rozho-

vorů ve farnosti. Přineslo to nějaké změny?

Lumír: Myslím, že to přineslo změnu. Lidé byli schopni se sejít a debatovat o Božích věcech. Někdy si myslím, že katolíci o těchto věcech diskutují málo. Když potkáš dva běžné katolíky, tak se o Božích věcech většinou nebaví (kromě možná profesních katolíků). Synodalita způsobila, že se obyčejní lidé začali bavit o Božích věcech i o praktickém životě ve farnosti. Systém farář něco řekne a babičky to udělají, už nemůže dnes fungovat. Lidé musí být schopni se domluvit.

Ivoš: Když jsem na synodním rozhovoru, řekl, že sice za stav farnosti odpovídá farář, ale že se musíme umět domluvit na společném postupu, tak mne málem utloukli.

Lumír: Některé věci nechtěli slyšet. Jenže v rodině když se o některých věcech nemluví, tak se problém nevyřeší a narůstá až do krize. Ale v církvi se o něčem nemluví dokonce už desetiletí a o některých celá staletí. Lidi to přitom trápí. Dneska už nefunguje – papež něco vyhlásí, biskupové to přenesou do diecéze a faráři to zařídí.

Ivoš: Byl jsem synodalitou nadšený. Doufal jsem, že se více rozvine život ve farnosti. Obrácení přece není to, že přestaneme hřešit, ale že změníme svoje myšlení. Ale všechno zůstalo při starém. Většina pochopila synodu tak, že mají ještě více organizovat mši, ještě více zpovědí, ještě více akcí. Chtějí být ještě více dokonalí.

Lumír: Z tradice a z tradičních akcí se musí vycházet. Církve v nich má svoji jistotu. Omyl ale je, že abychom byli lepší, musíme dělat stále víc. To je omyl. Myslím, že je to od zlého: Dáblu nevadí, že pracujeme pro Boha, záleží mu na tom, jestli s Bohem mluvíme. Když dosáhne toho, že s Ježíšem nebudeme mluvit, pomůže nám dokonce i pro něj pracovat. Ale pak si s Ježíšem nebudeme povídat vůbec. Jenom sama aktivita nepomůže. Je potřeba naše změny

založit na osobním vztahu k Bohu.

Lumír: Mezi špatným a dobrým se dá snadněji rozlišit. Těžší je to mezi dobrým a ještě lepším. Někteří dělají stále víc, že už ani doma nejsou. Řekneš o nich – ty jsou tak zbožní. Ale když se podíváš na jejich osobní život, zjistíš tam sídlí vnitřní nespokojenost. Richard Rohr OFM se proto začal věnovat krizi mužství. Vytvořil formaci a iniciaci pro muže. V čem je rozdíl? Duchovní cvičení probíhá tak, že něco posloucháš a pak možná něco na základě poznání změníš. U spirituality chlapů je to obráceně. Nejprve zažiješ rituály a ty rituály rovnou změni tvoje myšlení a ty pak žiješ už jinak.

Luboš: Zdá se obecně, že paradigma světa se mění. Mužství zaniká a spíše ženy se stávají vůdčí?

Lumír: Z mužů to pak často jsou spíše psychopati, narcisové, kteří na nic neberou ohled. Ne praví chlapi.

Ivoš: Na nedávné františkánské formaci v Brně jsme na závěr měli diskusní skupinky. Sestry mi soukromě říkali: Chlapi už dnes nejsou. Opravdových mužů je nedostatek. Ženy pak berou na sebe roli chlapa.

No a pak už museli jít oba opravdu pracovat. I když je rozhovor dlouhý, nějak jsem ho nezkracoval. Připadá mi zajímavé dozvědět se názor řadových členů, obyčejných chlapů po padesátém roce věku. Jsem moc vděčný za to, že praktikují upřímnost, že se nestydí být sami sebou. Kdyby i ostatní chlapi v řádu zajímalo, co učí františkánský kněz Richard Rohr OFM o spiritualitě mužů, mám od dvou mužských truhlářů slíbený další rozhovor. Napište mi.

Rozhovor přes internet vedl Luboš Kolafa
v listopadu 2022

Foto: Lumír a Ivoš

Odoslanie zbierky pre Ukrajinu

V spolupráci s Dinou Shabalinou a Medzinárodnou radou OFS so sídlom v Ríme, bola odoslaná zbierka pre Ukrajinu vo výške 6033,50 Eur v súlade s listom generálneho ministra Tibora Kausera. Všetkým štedrým darcom Národná rada OFS na Slovensku vyjadruje úprimné Pán Boh zaplať. **Zo správy od Diny:**

"Viac ako 150 bratov a sestier už dostalo finančnú pomoc vďaka otvoreným srdciam z celého sveta."

Z listu Tibora Kausera:

S niektorými našimi sestrami a bratmi na Ukrajine som v kontakte takmer denne a môžem vám povedať, že situácia sa mení veľmi, veľmi rýchlo, zo dňa na deň, z hodiny na hodinu.

1. Väčšina našich sestier a bratov, o ktorých máme nejaké informácie, sú v bezpečí. Sú však aj takí, s ktorými sa nepodarilo nadviazať kontakt.

2. Pokiaľ ide o dnešok, väčšina z nich má elektrinu, plyn, vodu, internet, potraviny, lieky, môžu si vybrať hotovosť a napriek strašnému strachu z vojny sa snažia žiť svoj každodenný život.

3. V tejto hroznej situácii prichádza do Maďarska, Poľska, Slovenska a Rumunska veľa utečencov. Je vyvíjané obrovské úsilie, aby sme zvládli príval ľudí. Či už sú to svetskí františkáni alebo nie, je našou povinnosťou pomôcť týmto ľuďom a tým, ktorí im venujú svoj čas a úsilie.

Iste, toto všetko sa môže kedykoľvek zmeniť.

Ako rodina môžeme pomôcť dvoma spôsobmi. Dohodli sme sa s Dinou Shabalinou, radcom Predsedníctva, ktorá dnes žije na Ukrajine, že urobíme nasledovné:

1. Pre našich bratov a sestry z OFS: založiť špeciálny fond pre Ukrajinu pri CIOFS. To znamená, že každý, kto má v úmysle poslať finančnú pomoc pre OFS na Ukrajinu, by ju mal poslať na bankový účet CIOFS s uvedením "Ukrajina".

• Tento fond bude okamžite použitý v koordinácii s OFS na Ukrajine na naliehavé každodenné potreby našich sestier a bratov. Ak budeme mať nejaké finančné prostriedky vo fonde po skončení vojny, peniaze, ktoré nebude potrebné poslať na každodenné potreby, budú použité na podporu našich sestier a bratov pri obnove ich domovov.

2. Pre utečencov: pre tých z vás, ktorí chcú pomôcť utečencom a tým, ktorí im teraz pomáhajú, odporúčame, aby ste svoju finančnú podporu posielali priamo týmto krajinám prostredníctvom bratov, ktorí majú najbližšie kontakty s tými, ktorí to potrebujú. Naše sestry a bratia s nimi spolupracujú a majú domy na oboch stranách hraníc. Odporúčame, aby ste svoju podporu posielali priamo im.

Spojme svoje modlitby a prosme Máriu, Kráľovnú pokoja, o príhovor, aby táto vojna čoskoro skončila a všetci, ktorí ňou kdekoľvek trpia, sa mohli vrátiť do normálneho života.

Mária Hudáková, pokladníčka NR OFS

Spomienka na P. Eliasa Vellu OFMConv. (1941 - 2022)

Dňa 10. októbra 2022 nás predišiel do večnosti známy františkán - minorita, páter Elias Vella. Pán si ho k sebe povolal vo veku 81 rokov. Páter Elias Vella sa narodil 28. februára 1941 na Malte, kde dlhé roky pôsobil ako hlavný exorcista, ktorý stál na čele komisie pre okultizmus a satanizmus. Vďaka tejto svojej službe sa stal vyhľadávanou autoritou a celosvetovo známym a žiadaným exercitátorom.

Páter Vella zanechal vzácnu a trvalú pamiatku aj v srdciach a myšliach mnohých ľudí na Slovensku, ktoré veľmi rád navštevoval a kde bol dobre známy z početných seminárov, duchovných cvičení a kníh, v ktorých sa venoval najmä téme vnútorného uzdravovania a boju proti pôsobeniu zlého ducha. Charizmu jedného z najznámejších exorcistov našej doby si vďaka kapucínovi **Felixovi Tkáčovi** pripomíname prostredníctvom jeho spomienok:

Prvé stretnutie

Jedného dňa ma Monika Ginzeriová požiadala, či by mohol nejaký páter z Malty bývať u nás v kláštore a či by som ho mohol doviezť autom od minoritov z Viedne do Bratislavy, lebo tu bude viesť celý týždeň duchovné cvičenia pre laikov. Bolo to v roku 1996, pár mesiacov po mojej vysviacke. Pátra Vellu som vôbec nepoznal, bolo to vtedy prvýkrát, čo prišiel na Slovensko. Keď som ho teda doviezol, začal som zo zvedavosti chodiť na jeho prednášky na Rímskokatolícku cyrilometodskú bohosloveckú fakultu UK, kde sa páter venoval téme modlitby za oslobodenie.

Zaujalo ma tam viacero vecí, ktoré ma ovplyvnili v mojom neskoršom živote. Spomínam si napríklad na jeho myšlienku, že my katolíci sme chránení Cirkvou pred zlým duchom, ale nemáme ho priamo oslovovať, ani s ním komunikovať, pokiaľ nie sme poverení biskupom vykonávať exorcizmus. To sa týka predovšetkým kňazov, ale v širšom význame aj laikov.

Modlitba

P. Elias Vella mal vtedy aj prednášku určenú pre kňazov v refektári bratislavského kapucínskeho kláštora. Pricestovalo sem z celého Slovenska mnoho kňazov. Páter nám tam hovoril, ako sa modliť za ľudí. Povedal, že nie je vždy potrebné nejaké veľké oslobodzovanie, väčšinou úplne postačuje, keď toho, čo žiada o modlitbu, chyťme za ruku a jednoducho sa za neho pomodlíme: „Pane Ježišu, odovzdávam Ti túto Tvoju dcéru (syna) do Tvojich rúk a prosím Ťa, pomôž jej v jej ťažkosti...“ a na záver jej dať požehnanie. Čiže úplne jednoduchá a krásna modlitba, ktorú som potom ako novokňaz používal, keď som tri mesiace spovedal v San Giovanni Rotondo pri Pátrovi Piovi a mnoho ľudí ma žiadalo: „Padre prega per me (Otče modlite sa za mňa).“

Rocková hudba

Počas jedných z tých prvých duchovných cvičení, resp. seminára, sa dostala na pretras aj rocková hudba. Nieкто sa opýtal pátra Vellu, či je táto hudba satanistická. Vychádzalo sa z vplyvu rockovej hudby na revoltujúcu mládež v šesťdesiatych a sedemdesiatych rokoch minulého storočia, vzniku hnutia hippies, rozšírenej konzumácie drog, neviazaného sexu, sklonov porušovať zákony a všeobecné platné normy. Potvrdením tejto tézy mali byť aj nerozvážne vyjadrenia Johna Lennona, ktorý vyhlásil, že Beatles sú slávnejší ako Ježiš Kristus, či sympatie rockerov ku kultizmu. Z toho všetkého bolo prirodzené, že mnohí ľudia tvrdili, že rock rovná sa satanizmus.

Mňa to strašne iritovalo, pretože ja som vtedy chcel robiť rockovú hudbu. Práve v roku 1996 vyšiel nový album od mojej obľúbenej britskej rockovej kapely Deep Purple a žiadne satanistické texty v ňom neboli. Tak som chudáka pátra Vellu, keď som ho po seminári odvádzal späť do minoritského kláštora do Viedne, prinútil počúvať celou cestou ten nový album Deep Purple a nakoniec sa ho rozhorčene opýtal: „Otče, aký je tu satanizmus? Ako môže nieкто a priori povedať, že rocková hudba je satanizmus, keď to potom možno povedať aj o vážnej hudbe, keď aj mimoriadny talent Niccola Paganiniho považovali ľudia za dar od diabla...“ No a páter Vella, veľmi múdro odpovedal, že nemôžeme zovšeobecňovať, že síce je pravda, že najviac satanskej hudby sa viaže na rockovú hudbu, ale neznamená to, že rock rovná sa satanizmus. To ma upokojilo a keď som potom neskôr, v roku 2005 natáčal svoj prvý sólový album Felice, ktorého už samotný názov „Ťažká váha“ naznačoval, že bude obsahovať aj tvrdú rockovú hudbu, tak som často myslel na pátra Vellu a jeho vyjadrenie, že nemôžeme nazvať hudobný štýl satanským len preto, že ho nieкто použil na šírenie satanizmu.

Exorcizmus

Páter Vella bol bývalý profesor, ktorý dlhé roky prednášal dogmatickú a pastorálnu teológiu. Bol to veľmi triezvy a zdravo zmysľajúci kňaz. Miloval ľudí a chcel každému pomôcť. To, že sa neskôr začal venovať exorcizmu, nebolo samoučelné, ale vychádzalo z potreby a záujmu pomôcť ľuďom v jeho diecéze, kde ho touto službou poveril biskup. Je zaujímavá jedna vec, že tzv. veľký exorcizmus, má v Cirkvi veľmi prísne pravidlá a môže ho konať len kňaz s osobitným a výslovným povolením miestneho ordinára. Toto povolenie môže biskup kňazovi kedykoľvek odňať, to je jeho kompetencia. Je to aj výrazom istej ochrany, ktorú Katolícka cirkev poskytuje každému pokrstenému človekovi.

V nasledujúcich rokoch som na pozvanie pani Ferancovej a neskôr Margity Romanovskej vypomáhal na duchovných podujatiach ako kňaz, alebo som bol sám účastný na seminároch pátra Vellu, kde sa každý rok venoval inej téme. Pamätám si, ako ma vtedy hlboko oslovili prednášky o ovocí a daroch Ducha Svätého. Mnohé rady a odporúčania pátra Vellu sa mi potom osvedčili aj v praktickom živote, napríklad aj pri náhodnom kontakte s ľuďmi, ktorí boli zasiahnutí pôsobením zlého ducha. Vnímal som v takýchto situáciách, že omnoho silnejší účinok, ako exorcizovanie vykonávané neoprávnenými osobami, mala jednoduchá modlitba k Pánu Ježišovi a upokojujúce slová. V takýchto situáciách som nezabudol pripomenúť slová pátra Vellu, ktorý hovorieval, že najväčší exorcizmus je svätá spoveď. Keď dotýčny chcel, vyznal svoje hriechy, zmieril sa s Bohom a spravidla sa vždy utíšil a našiel pokoj.

Len Boh uzdravuje

Mňa tak trochu hnevalo, keď na všetky semináre pátra Vellu boli ľudia volaní: „Príďte, bude prednášať exorcista.“ To bolo, ako keby povedali: „Príďte, všetkých vás oslobodí od zlého.“ A on pritom na Slovensku nemohol vykonávať exorcizmus. Samozrejme, že mal bohatú prax, skúsenosti a vedel ako diabol ľuďom škodí. Ale mne vadil ten rozruch a senzácietivosť. Pripadalo mi to, ako keby sme lákali ľudí skôr na diabla, ako na Boha a Božiu lásku. Páter Vella si to uvedomoval, veľa sa na tento úmysel modlil a zvykol ľuďom hovoriť: „Ja neuzdravujem, ja neoslobodzujem, ja sa iba modlím a všetko ostatné je už Ježišova práca.“ Mne sa to veľmi páči, že v našej Cirkvi ani páter Vella, ani páter Felix..., ani Páter Pio, ani nikto iný neuzdravoval. Oni len prosili Ježiša o pomoc pre človeka. Uzdravoval vždy iba Pán Boh. Je na škodu človeka, že v honbe za senzáciou ho niekedy viac zaujíma diabol, ako to, že Boh ho miluje. Tak, to je taká moja nádherná skúsenosť s pátrom Vellom, ktorá mala dosah na celý môj život, na môj vzťah k ľuďom i k modlitbe.

Zo spomienok P. Felixa Jána Tkáča OFMCap.
pripravil Pavol Železník

FRANTIŠKÁNSKA VEDOMOSTNÁ SÚŤAŽ

POZNAJ - MILUJ - SLUŽ

otestujte si svoje znalosti a získajte zaujímavé ceny

1. cena – Františkánske duchovné cvičenia
2. cena – Kolekcia piatich kníh duchovnej literatúry
3. cena – Posvätená soška sv. Františka z Assisi

2. kolo súťaže

OTÁZKY

1. V ktorom roku sa k Františkovi pridávajú prví bratia Bernard z Quintavalle a Peter Cattani?
2. V roku 1215 František odchádza do Ríma, aby sa zúčastnil na lateránskom koncile. Ktorý v poradí to bol koncil?
3. Začiatkom roka 1223 sa František utiahne do Fonte Colombo. Tu sa udeje udalosť ktorá má veľký význam pre neho i pre celý františkánsky rád. Čo to bolo?

Odpovede na súťažné otázky všetkých 3. Kôl nám pošlite najneskôr do konca marca 2023 na email: marcela.prekopova@gmail.com, alebo sms na mobil: 0905 417 430

Podmienky súťaže:

1. Usporiadateľom súťaže je časopis Františkánska rodina.
2. Účastníkom súťaže sa môže stať iba fyzická osoba staršia ako 18 rokov.
3. Účastník sa zapojí do súťaže zaslaním odpovedí na emailovú adresu marcela.prekopova@gmail.com, alebo sms správou na mobilné telefónne číslo 0905 417 430. Účastník svojou účasťou v súťaži vyjadruje súhlas s jej pravidlami, ako aj súhlas so spracovaním svojich osobných údajov na účely účasti v súťaži.
4. Každý účastník súťaže je povinný usporiadateľovi poskytnúť svoje meno, priezvisko, adresu a telefónny kontakt, alebo emailovú adresu.
5. Otázky vo vedomostnej súťaži sú zo života a diela sv. Františka z Assisi.
6. Odpovede na otázky musí účastník zaslať najneskôr do konca určeného termínu.
7. Účastník súťaže je zaradený do žrebovania o cenu v súťaži, ak správne odpovie na tri otázky najmenej v jednom z troch po sebe nasledujúcich súťažných kôl uverejnených v troch vydaniach časopisu Františkánska rodina.
8. V súťaži budú vybraní traja výhercovia. O výhercoch rozhoduje usporiadateľ súťaže žrebovaním po ukončení súťaže. Žrebovanie výhercov súťaže sa uskutoční na národnej kapitule OFS v roku 2023. Výhercovia budú kontaktovaní usporiadateľom súťaže najneskôr do 7 dní od žrebovania výhercov.
9. Mená troch výhercov súťaže budú uverejnené v jesennom vydaní časopisu Františkánska rodina 3/2023.

Seriál z púte „Po stopách sv. Františka z Asisi 2022

OBJAVIŤ OBJAVENÉ

Druhá časť

RIETSKÉ SVÄTÉ ÚDOLIE a prví bratia kajúnci

Jeden deň nášho programu sme vyhradili návšteve Rietského údolia, právom nazývaného sväté. Dodnes uchováva vôňu svätých z rôznych storočí, ktorí tu žili, prechádzali, ohlasovali dobrú zvesť, alebo pobudli v samote a vysielali k nebu svoje modlitby a prosby. Toto údolie veľmi miloval aj svätý František a jeho nasledovníci, isto aj pre dych vyrážajúcu krásu Bohom stvorenej prírody, skalnatých vrchov, príkrych zrázov, kopcov, údolí so sviežimi stromami, zelene a množstvo vtáctva a ďalších tvorov tunajšej unikátnej fauny.

Dobrý deň, dobrí ľudia...

Najskôr sme sa po ceste zastavili v Cascii a vzdali úctu augustiniánskej členke tretieho rádu, svätej Rite a potom tiež v Nursii osídlenej už v 5. storočí p.n.l., rodisku svätých, Benedikta a jeho sestry Scholastiky, ktoré sa postupne spamätáva zo zemetrasenia v auguste 2016, kedy bola vážne zasiahnutá a poškodená tunajšia katedrála. Nakoniec Rietské údolie zostáva hlboko pod nami a cesta nás privedie k inému miestu, v ktorom zanechal František nezmazateľnú stopu. Je ním svätýňa Poggio Bustone, - ako po príchode povedal duchovný asistent brat Janko Macej, - miesto utiahnutia sa do ticha, kde František putoval aj so svojimi prvými spoločníkmi a druhmi. Je to miesto prvých začiatkov života bratstva, aj keď ešte neprijímaného. Bratia, ktorí sa vtedy predstavovali ako bratia kajúnci z Assisi, chodili po rôznych krajoch a spočiatku sa ľudia na nich dívali s podozrením a neprijímali ich. Mnohokrát ich pokladali za čudákov, najmä pre ohlasovanie chudoby. Vtedy sa majetok spájal s požehnaním Boha, ktorý žičí dielu. Zo začiatku bolo veľmi ťažké správne pochopiť myšlienku chudoby a vyžadovalo si v myšliach ľudí určitý posun a prekonanie dovtedajších predstáv.

Prejdeme popri mestečku Poggio Bustone, ktoré svätý František navštívil s prvými bratmi v roku 1208. Keď prechádzal jeho ulicami, pozdravoval miestnych obyvateľov slovami: „Dobrý deň, dobrí ľudia.“ Dodnes, ako neskôr zistíme, tento pozdrav pripomína tabuľa na stene vedľa dverí kostola spojeného s kláštorom. Kláštor a celý komplex v Poggio Bustone z vtáčej perspektívy pripomína kamennú pevnosť, ktorú Stvoriteľ položil medzi vankúše hustých korún stromov. Vynárame sa z objatia stromov lemujúcich cestu na rovinu, kde nás po vystúpení z áut uchváti pohľad na kláštorňý komplex, okolité kopce, a dych vyrážajúcu skalnatú scenériu s oblakmi plastickými ako na dotyk. Toto miesto je skutočnou pevnosťou Božieho milosrdenstva, pokory a lásky, ktoré Pán cez sv. Františka posvätil a cez neho daroval ľuďom. Keď sa dostatočne pokocháme, vojdeme na malebné a prázdné námestie, kde niet živej duše, ak vynecháme spev vtákov a šumenie stromov, je tu ticho.

Prejdeme ku kláštoru s kostolom, stopy po stavebných prácach a ohradené miesta naznačujú, že sa tu ešte dokončujú rekonštrukčné práce po zemetrasení v roku 2016, takže nie všetky časti komplexu sú sprístupnené. Kostol a kláštor nám však otvárajú svoju náruč. Aj v tento deň pokračujeme so scenárom a utvoríme kruh okolo duchovného asistenta, brata Janka, ktorý nás oboznamuje s veľkým významom a hodnotou tohto svätého miesta. Uviedol, že na tomto mieste Svätý František porozumel a prijal rozhodnutie v neistote v začiatkoch prvého spoločenstva, ktoré ešte nebolo veľmi prijímané a prežívalo odmietnutie. Tu v tichu a na neprístupnom mieste hľadal útechu a posilu u Pána v modlitbe, v Božom slove a rozjímaní osamote. Tu tiež pocítil silný dotyk Božej milosti, a uistenie o Božej pomoci pri formovaní sa prvej komunity bratov. Aj vo vedomí veľkej radosti požehnania a milosti, ktorá ho posilnila, zotráva s bratmi v modlitbách a silno pociťuje dobrotu Božiu, ktorú prijíma on aj jeho bratia, aj výzvu odovzdať ju aj ďalším. Aj pozdrav „Dobrý deň, dobrí ľudia!“, ktorí si prezeráme na tabuľke pri dverách kostola, je vlastne šírením Božej dobroty a obyvatelia mesta a okolia boli prví, ktorých týmito slovami pozdravoval. Každý z nás sa pristaví pri náipse a brat Janko dodáva: Tento pozdrav vytryskol z Františkovho srdca práve ako poznanie Božej dobroty, ako Boh vkladá dobrotu do srdca každého človeka, že František ju sám hľadal, aj ten pozdrav vlastne pozýval ľudí si uvedomiť, že je tu Božia dobrota, že ju majú v sebe objaviť. Aj nás dnes pozýva, aby sme dobrotu Božiu objavili na tomto mieste.

Bože, buď milostivý mne hriešnemu!

František na tomto mieste prežíval veľkú duchovnú temnotu, neistotu a vedomie svojich vlastných hriechov i pochybnosti, či mu ich Boh odpustil a tu zažíva Božiu milosť a milosrdenstvo, a následne uvedenie si toho, že sú mu jeho hriechy odpustené. Výstižne nám o tom píše autor prvého životopisu, Tomáš z Celana: „Blaženého Františka naplňala denne vždy viac a viac útecha a milosť Ducha Svätého. S veľkou bdelosťou a starostlivosťou uvádzal svojich

nových synov novým učením na cestu svätej chudoby a blaženej prostoty a učil ich, ako po nej cieľavedome ísť. Jedného dňa však, keď obdivoval Božie milosrdenstvo v dobrodeniach, ktoré dostal, a hľadal, ako by mal život svoj aj bratia utvárať ďalej, vyhľadal si – ako často robil – miesto na modlitbu. Dlhو tam stál s bázňou a trasením pred Vládcom všehomíra a s horkosťou v duši preberal zle prežité roky, stále opakoval: "Bože, buď milostivý mne hriešnemu!" Celý sa zmenil, nepokoj duše zmizol, tmy, ktoré zo strachu nad hriechmi zahalovali srdce, zmizli. Nadobudol istotu, že hriechy sú mu odpustené, a prebudila sa v ňom dôvera, že je opäť v milosti. Potom upadol do vytrženia a bol celý ponorený v prúdoch svetla. Sila ducha sa zväčšovala a tu v jasnom svetle videl, čo priniesie budúcnosť. Keď konečne lúbezné svetlo zmizlo, videl sa duchovne obnovený a už premenený na nového človeka." (1 Cel 26).

Kostol sv. Jakuba Väčšieho

Pramene uvádzajú, že kostol bol postavený koncom 14. storočia, ako jednoduchá a harmonická stavba. V roku 1948 sa na ňom vykonali rôzne úpravy a po roku veľkých reštaurovaní v r. 2009 mu bol vrátený jednoduchý a pôvodný štýl. Vojdeme s bázňou do prítmnia malého kostolíka, pristavíme sa pri freskách z r. 1963, ktoré zobrazujú svätého Františka s prvými bratmi, vpravo nás zaujme kópia panelu zo 14. – 15. storočia, na ktorej je vyobrazená Madona s dieťaťom a sv. Jozef, a nad nimi dvaja anjeli v adorácii, zo 17. storočia. Nižšie je reprodukcia hradu Poggio Bustone, nad ním sv. František a sv. Anton, akoby ho modlitbami ochraňovali. Na tej istej stene vidíme aj fragmenty už značne časom poznačené, a to maľby zo sedemnásteho storočia.

Po prehliadke si sadáme do lavíc a bez náhlenia môžeme rozjímať o dobrote Božej, jeho milosrdenstve a povolaní šíriť ho ďalej. Cez umelecké vitráže preteká do vnútra svetlo, ktoré pohľadza drevený chór, tiež zo 17. storočia, kde sa bratia modlievali a spoločnosť nám robí živcová socha sv. Františka po pravej strane a ikona kríža zaveseného nad oltárom, od umelcov zo začiatku druhej dekády nášho storočia.

Dolná svätyňa – kláštor a pustovne

Kláštor s kostolom po pravej strane má spoločnú stenu, delí sa na hornú a dolnú svätyňu. Bol postavený v 15., časť lemujúca kostol pochádza zo 17. storočia a po vstupe otvorí sa pred nami chodba v tvare kríža a typické štvorcové stĺporadie. V kláštore môžete obdivovať fresku Madony s dieťaťom z 15. storočia umbrijsko-toskánskej školy. Pri pohľade hore na výseky nad oknami (lunety) zo sedemnásteho storočia, ktoré sa tiahnu priestorom, rozoznávame niektoré výjavy zo života sv. Františka. V 14. storočí sú pristavané ďalšie miestnosti na prízemí. Svätyňa má penzión vyhradený pre pútnikov. Zostupom z kláštora smerom k pustovniam môžeme vidieť starobylý refektár s freskami zo 17. storočia, zobrazujúci Nepoškvrnené počatie, poslednú večeru a niektorých františkánskych svätých. Prechodom cez kláštor sme sa dostali do pustovne, ktorú dali k dispozícii Františkovi a jeho bratom bratia benediktíni. Poznáme ju podľa hrubej starodávnej steny doplnenej skalou, v otvore ktorej sa náš otec modlil a krátko spával. Je označená dreveným krížom. K dvom primitívnym oknám boli neskôr pripevnené dve umelecké vitráže. V úcte pred veľkým tajomstvom pobudneme pri mieste v tichej modlitbe a prosbe o pomoc.

Horná svätyňa - Jaskyňa zjavenia

Vysoko vo svahu nad kláštorm, v hornej svätyni pod skalným útesom, ako posledná, je ukrytá kaplnka zjavenia. Pod ňou boli v 17. storočí postavené ďalšie kaplnky, ako pamiatka na rôzne príhody zo života svätca. Dá sa k nej prísť z námestia strmými schodmi za polhodinu. Legenda hovorí, ako uvádzajú pramene, že František sa tu stretol s anjelom, ktorý mu v podobe dieťaťa zvestoval odpustenie hriechov. Anjel mu povedal: „Netráp sa, František, tvoje hriechy ti budú odpustené, ako si prosil Boha“ a tiež mu prezradil, že jeho Rád bude mať ohromné rozšírenie.“ Za čias Františka to bola jednoduchá jaskyňa, teraz je na mieste malý kostolík vytesaný do skaly a na kopci sa týči kríž.

Znamenie odpustenia dobrého Boha

Neďaleko od kostola je zvonica a má tiež svoj vlastný príbeh, ktorý nám tiež prerozpráva brat Janko. Traduje sa, že kto naň zazvoní, uvedomí si svoju hriešnosť, aký v skutočnosti je, a zároveň odzvoní svojim hriechom. Pripomína nám, že rovnako aj my všetci potrebujeme uznať svoje hriechy a prijať Božie uistenie o odpustení, potrebujeme vpustiť Boha do svojho srdca. Keďže aj zvonica patrí do časti kde sa konajú rekonštrukčné práce, nemôžeme na nej zazvoniť. Ako brat Janko dopĺňa, aj každé zvonenie kostolných zvonov a umieráčka nám rovnako môže pripomenúť našu hriešnosť i dobrotu Pána v jeho odpustení.

Počas hodinovej prestávky sa roztrúsime po okolí kláštora, aby sme si sprítomnili požehnané miesta. Opäť sa stretne na námestí, kde z kamenného múru vyteká pramenistá horská voda. Vďaka si naberieme a s pohľadom na malebné prostredie a kláštor odchádzame do údolia. V srdci sa nám rozliehal hlas zvona, ktorý kedysi dával na známosť, že ďalší hriešnici uverili v odpustenie dobrého Boha. S túžbou vrátiť sa sem, navštíviť miesta, ktoré sme teraz nemohli a možno nechať zaznieť aj naše zvonenie, nasadáme do áut, aby sme pokračovali v sprítomnení si od-kazu, rovnako mocného miesta Rietského údolia, kde sv. František a jeho bratia často pobudli.

Fonte Colombo - Prameň Holubíc

Prichádzame do ďalšieho zo štyroch známych miest, kde sa sv. František a jeho bratia vzdialili od sveta, aby sa osamote mohli spojiť s posvätným. Fonte Colombo je skutočne silným prameňom duchovného osvieženia, nádeje a pokory. Táto svätyňa sa nachádza na svahoch Monte Rainiero a neďaleko mesta Contigliano. Keď sem s bratmi, svojím spovedníkom Leom a právnikom Boniziom z Bologne prichádza tri roky pred svojou smrťou, nesie si v srdci bolestnú úlohu. Upraviť regulu, ktorá sa zdá pre mnohých bratov prítvrdať, aby ju mohli žiť. Ako vieme, František túžil iba dodržiavať sväté evanjelium nášho Pána Ježiša Krista, žiť v poslušnosti, chudobe a v čistote. Na svoju neľahkú úlohu sa pripravuje 40 dňovým pôstom. A pokorne, trpezlivo si nesie i telesný kríž, choré boľavé oči, aby sa práve na týchto miestach podrobil drastickej operácii.

Pozvanie k pokore

Rozhliadame sa po areáli kláštora, vstrebávame krásu tunajšej scenérie, kým nezačne brat Janko s výkladom. Upozorňuje nás, že toto miesto je menej náročné, prístupnejšie a svätý František si uvedomuje, ako mu ubúdajú sily, hľadá preto menej strmé miesta, kde sa túži stretnúť s Ježišom. Ja verím, pokračuje náš sprievodca, že aj nás Pán stretáva a prijíma na tom mieste, na ktoré sme schopní duchovne vystúpiť. On sa vie k nám znížiť, príde a chce - aj teraz od nás, aby sme mu odovzdali všetky svoje slabosti, otvorili sa mu, nakoľko môžeme, jemu nevadí, že naše sily sú nedostatočné. Veľkosť jeho Lásky je postačujúco silná, aby sa k nám znížila a odpustila nám. Svätý František, ako tvrdia pramene, do Poggio Bustone prišiel po prvýkrát v roku 1217, legenda hovorí, že uvidel holubicu, ktorá pila z potoka a pomenoval ho Prameňom holubíc. Aj tu sa učil získavať Boží pokoj, čo je cieľom aj nás pútnikov. Naskytne sa nám možnosť dnešnú svätú omšu sláviť v tunajšom kostole. Vchádzame za švitorenia vtáčkov do posvätného ticha stáročí, kde sa z vôle milosrdného Boha opakovanne vysluhuje tajomstvo Božieho milosrdenstva.

Kostol zasvätený svätým - Františkovi a Bernardínovi zo Sieny

Kostol bol postavený v druhej polovici 13. storočia, rozšírený v 15. storočí, vysvätený v roku 1450 a zasvätený sv. Františkovi a františkánovi sv. Bernardínovi zo Sieny (1380-1444), neúnavnému iniciátorovi a záchrancovi františkánskych pamiatok počas svojho života. Obdivujeme fresku portálu z 15. storočia s Madonou a dieťaťom v strede a po stranách svätého Františka a františkána, biskupa svätého Ľudovíta z Toulouse. Vpravo drevenú plastiku zo 17. storočia, sv. Františka v meditácii pri úpäťí kríža a o kúsok ďalej inú plastiku, ktorá zobrazuje schválenie Reguly samotným Kristom, dielo zo 17. storočia. Za oltárom, sa nachádza originál dreveného chóru, ktorý bratia používali na modlitby, z 15. storočia. Stenu naľavo pokrýva zväčšená kópia textu Reguly a nedávno zreštaurovaná Madona s dieťaťom, tiež z 15. storočia.

V tomto storočí, vedľa kostola postavili aj kláštor, ktorý mal ubytovňu, refektár a kuchyňu. Má nepravidelný tvar a nesie stopy komunitného života bratov z rôznych období. Na najvyššej strane stavby je možné rozoznať na pôvodnej časti vyobrazenie starobylého statku, ktorý František s kaplnkou Madony a pustovňou našiel

na Monte Rainier.

Medzi týmito skalami...

Vchádzame na nádvorie, aby sme sa viac a viac sýtli voňou života prvých bratov františkánov a naplnení bážňou v mysli nechávame za sebou stáročia, aby sme si sprítomnili a vryli do srdca miesta, kde sa udiali mimoriadne závažné okamihy z Františkovo života. A tiež si osvojili pokoru nášho otca zakladateľa a jeho bezhraničnú dôveru v pomoc Božiu. Zamyslení prejdeme okolo brány naľavo a kamenným chodníkom kráčame dole. Oproti nás očakáva kaplnka Madony, známejšia ako kaplnka Svätej Márie Magdalény, ktorá bola postavená ešte pred jeho príchodom. Miesto patrilo benediktínskemu opátstvu, mnísi chodili do tunajších lesov obstarávať drevo pre opátstvo. Dva roky po smrti sv. Františka benediktíni ho darovali františkánom. V nej sa František ukrýval pred nepriazňou počasia a modlil. Na stenách je niekoľko slabšie viditeľných, ale významných fresiek, ktoré objavili počas reštaurovania. Sú na nich Mária Magdaléna, úplne zakrytá dlhými vlasmi, ktorú sprevádzajú anjeli, blahoslavená Kinga a novšia freska svätej Kláry zo 17. storočia. V klenbe portálu je obraz s Madonou a dieťaťom a po stranách zobrazenie svätého Františka a svätého františkána, biskupa Ľudovíta z Toulouse. V rohu ľavého okna upúta našu pozornosť osobne Františkom označená stena – známe červené písmeno Tau, ktoré, ako neskôr píše sv. Bonaventúra, veľmi miloval. Zdroje uvádzajú, že bolo odhalené až počas neskorších reštauračných prác v r. 1921.

Brat oheň, ďakujem Ti

Inú, závažnú udalosť zo života Františka, vysvetľuje vonku brat Janko, nám aj dnes pripomína poschodový kamenný dom pod kláštorom. Liečba chorých očí rozzeraveným železom, ktoré malo uzatvoriť cievy od ucha priamo k oku a obočiu, aby sa zastavilo sústavné stekanie potu a telesných tekutín, ktoré mu veľmi škodili, bola veľmi bolestivá. V tom čase to bol ťažký medicínsky zákrok a robil sa bez umŕtvenia. Kým lekár nahrieval železo v ohni, František si dodával odvahy a prihovárал sa ohňu slovami: „Brat môj,

ohniček, ty si vznešenejší a užitočnejší nad ostatné tvory. Buď ku mne šľachetný v tejto chvíli; mal som ťa vždy rád a budem ťa mať rád z lásky k Tomu, ktorý ťa stvoril. Rovnako aj ja ho prosím, nášho Tvorcu, aby tvoju páľivosť zmiernil tak, aby som ju mohol zniesť.“ Potom požehnal oheň znamením kríža. Keď začal zákrok, bratia to nevydržali a utiekli. Lekár bol ohromený, ako František nedal poznať, že by ho niečo páľilo a vyznal, že prosil brata oheň pred zákrokom, aby bol k nemu nežný a láskavý, aby ho príliš netrápil a brat oheň ho vypočul. Prešli sme do kaplnky, ktorá bola postavená na tomto mieste. K tejto udalosti sa viaže aj epizóda, že sv. František a bratia pozývali lekára na pohostenie, on však dlho nechcel. Nakoniec lekár prišiel a nečakane sa objavil posol s košom plným vyberaných potravín, ktorý poslali z jednej šľachtickej rodiny, aby mohli hosťa dôstojne pohostiť. Aj keď sa udalosť končí dobre, ostávame v úcte pred odovzdanosťou Františka a možno si v duchu kladieme otázku, aká je tá naša, najmä počas ťažkých skúšok, kedy sme často ochotní prijať akúkoľvek pomoc a na tú Božiu zabúdame.

Svätá pustovňa

K najcennejšiemu miestu svätyne, k jaskyni sv. Františka, nás dovedú strmé schody. Vchádzame do oratória sv. Michala a pokračujeme do skalnej pukliny označenej dreveným krížom, kde sa František ponáral do dôvernosti s Bohom a prosil o pomoc pri písaní novej reguly. Podľa tradície puklina v skale vznikla zemetrasením počas ukrižovania Pána Ježiša. Je veľmi dôležité, zdôrazňuje náš duchovný asistent Janko, nielen pre Františkov osobný život, ale pre celý rád, že práve, keď vo veľkej slabosti odchádzal od bratov, ktorí regulu neustále obnovovali a ktorá aj potrebovala nové usporiadanie, bola práve tu ním napísaná, novým spôsobom. Regula, jej počiatky a vývoj, ktoré nám dokladujú vtedajší kronikári, sa dopĺňala, a jej rozsah praveľmi narastal. Svätý František mal rozhodné slovo k tomu, ako sa regula bude kodifikovať (ako sa zapečatiť) a jej stála forma vojde do dejín. Táto udalosť spísania textu, ktorý poznáme ako Potvrdená regula, vznikla v septembri 1223.

Budúci rok si pripomenieme 800 rokov tohto významného aktu.

Neskoršie pramene uvádzajú, že niektorí bratia už pred jej napísaním prišli k Františkovi so sťažnosťou, že text reguly je príliš prísny. Vtedy sa František obrátil k nebu a žaloval sa Kristovi: „Či som ti, Pane, nepovedal, že títo mi nebudú veriť?“ Vtedy všetci počuli ako Kristov hlas z výšky odpovedá: „František, v regule nie je nič od teba. Všetko, čo je v nej, je moje a chcem, aby regula bola zachovávaná, do písmena, bez poznámky...!“ Napísanie novej reguly si vyžiadali aj nové podmienky na misiách v zahraničných krajinách a tak vznikla súčasná verzia, ktorú ešte v tom istom roku schválil rád na kapitule a neskôr Inocent III. v Ríme. Dodnes sa vedľa Františkovej jaskyne nachádzajú zvyšky stromu, kde sa mu zjavil Kristus. Toto miesto v nás vyvoláva dojatie, ktoré si rozdení nesieme do ticha vzácných miest svätyne. Na záver sa stretávame v maličkaj kláštorenej predajni, kde sa dívime a zároveň usmievame františkánskej dôvere, pretože v predajni chýba predavač, je tu iba pokladnička, do ktorej vhodíme požadovanú sumu, ktorou sú označené františkánske spomienkové predmety. Úsmev si na tvári nesiem aj na ceste do ďalšej svätyne, o ktorej budeme písať v budúcej Františkánskej rodine.

Z nahrávok duchovného sprievodcu br. Janka Maceja, knižných a internetových zdrojov pripravila sr. Mária Marcela, foto: manželia Ťahúňovci, Cecília Blanárová.

Boh nikdy nespí

Tragická nehoda na Zochovej ulici v Bratislave doslova otriasla celým Slovenskom. Zasiahla mnoho životov. Vnikla do sŕdc ľudí, ako tenká čierna ihla po ktorej bodnutí zostane jazva už navždy. Zúfalstvo, smútok a oprávnený hnev pozostalých rodín piatich zosnulých mladých ľudí je iba ťažko predstaviteľný. Mnohí si v mysliach fabulovali tresty, akými by mal byť nezodpovedný šofér potrestaný, pričom sa v krutosti predstihovali. Sociálne siete boli zahltené názormi a krivka verejného lynču dosahovala najvyššie hodnoty.

Priznávam, aj mňa sa táto tragédia veľmi dotkla. Jedna z obetí nešťastia bola rodákom z rázovitej podtatranskej dedinky Ždiar, v ktorej som strávila veľkú časť svojho detstva u svojej starej mamy. Nakoľko tam aj v súčasnosti žije markantná časť mojej rodiny, sledovala som s veľkou ťažobou v srdci rozlúčku s mladým Marekom. Z hĺbky mysle mi zavše vytryskla otázka: „Pane kde si? Prečo si tam nebol?“

Po niekoľkých dňoch, ako lúč svetla, preletela rozžialeným Slovenskom správa, že pri zomierajúcich mladých ľuďoch bol prítomný kňaz. Radosť mi zaplavila srdce. Uvedomila som si, ako veľmi sme milovaní. Boh Otec pozbieral ľudské zlyhanie a zasiahol. Nespál. Konal. A koná neustále. Pokiaľ však bude na svete existovať aj iná vôľa, ako Božia, bude súčasťou našich životov aj zlo. Prefíkané, plazivé, zanechávajúce po sebe prázdnotu a bolesť.

V súvislosti s touto tragickou udalosťou sa mi v mysli pripomenula udalosť, ktorá sa stala pred 2,5 rokmi. Ťažká a bolestivá z pohľadu nášho ľudského prežívania, ale opätovne potvrdzujúca bezhraničné Božie milosrdenstvo.

Manžel mojej sestry – kamarátky z detstva, vážne ochorel. Diagnóza bola ťažká, prognóza zlepšenia zdravotného stavu veľmi malá. Monika pracuje ako zdravotná sestra a o svojho manžela sa po celú dobu liečenia dokázala postarať doma. Vyvinula takmer nadľudské úsilie, aby ho mohla ošetrovať. Vo dne, v noci, neustále, podľa toho, ako si to vyžadoval jeho zdravotný stav. Starala sa o ich malú dcérku, domácnosť a samozrejme pokiaľ mohla chodila aj do zamestnania. Bola tak veľmi statočná počas tých mesiacov plných trápenia striedajúceho ešte väčšie trápenie. Obdivuhodná, skromná a hrdinská žena.

Tak málo som im dokázala byť nablízku. Náš kontakt sa obmedzil na moje občasné návštevy u nich. Kvôli môjmu strachu zo skutočnosti som im viac telefonovala, ako ich osobne navštevovala. Tak tomu bolo aj v jeden jarný sobotný večer. Telefonovala som Monike. Mali sme dlhý rozhovor, prosila som ju o odpustenie za svoju nemohúcnosť, že jednoducho nedokážem prísť osobne. Plakali sme spolu a vzájomne sa ubezpečovali, že je Pán Boh s nami a neopustí nás. V ten večer som zaspala s pokojom v srdci. Nedeľné ráno bolo zvláštne. Hneď po prebudení som cítila, že ich musím navštíviť, mám ísť za Marošom. Všetky moje zábrany sa niekam vytratili, zostal iba ten nástožčivý pocit potreby ihneď ísť za ním, akoby ma

tlačila neviditeľná ruka. Nevzpierala som sa. Návšteva bola krátka, avšak zostala natrvalo zapísaná v mojom srdci. Muž, ktorého som zbadala nebol tým, ktorého som poznala. Fyzická zmena zapríčinená utrpením bola evidentná, ale omnoho výraznejšia bola premena vnútorná. Víťajúce otvorené srdce plné lásky, vzájomná čistá radosť zo stretnutia.

Cestou domov sa môj veľký smútok prekryl potrebou niečo urobiť. Cítila som, že mám niečo robiť, ale ani v náznaku som netušila čo. Poprosila som Božieho Syna o pomoc. Po príchode domov sa akoby všetko nanovo usporiadalo a ja som sa ocitla v roli pozorovateľa vlastných činov. Udalosti nabrali rýchly spád. Rozoslala som množstvo textových správ priateľom s prosbou o modlitby za Maroša a jeho rodinu. Medzi prijímateľmi správ boli aj kňazi a bratia OFM. Jeden z kňazov sa ma obratom spýtal, či by Maroš nechcel, ľudovo povedané, „zaopatriť“, prijať pomazanie chorých. Na okamih som zaváhala, vedela som, že desaťročia neprijal žiadnu sviatosť, zvažovala som, ako im vysvetliť o čo sa jedná, nakoľko som sa mnohokrát stretla s názorom, že sviatosť pomazania chorých sa vysluhuje pred smrťou a ľudia z nej majú obavy.

Nakoniec všetko prebehlo bez problémov. Na druhý deň sme s pátrom Masseom išli k nim. Maroško sa vyspovedal, prijal sväté prijímanie, aj spomínanú sviatosť pomazania chorých. O týždeň „odišiel“ k Pánovi.

Naliehavosť, presnosť načasovania a rýchlosť, akou všetko krok za krokom prebehlo ma naplnilo ešte väčšou láskou a bázňou voči Božskému Architektovi, ktorého majstrovské dielo som mala možnosť sledovať. Od tej doby som sa Ho viac nespýtala kde je. Mám istotu, že sa Mu nikdy nič nevymklo z rúk. Nespí. Nikdy. Bol aj na Zochovej ulici. Je pri každom z nás. Vždy.

Často sa v myslí vraciam k tejto udalosti. Nenápadnej z hľadiska svetových dejín, avšak rozhodujúcej v živote človeka a zásadnej v otázke spásy duše. Stála som v tichu opodiaľ, ako pozorovateľ i svedok zároveň.

Kardinál R. Sarah vo svojej knihe Sila ticha píše: „Najkrajšie veci v živote sa dejú v tichu. V tichu sa rodia a zjavujú najväčšie mystériá sveta. Všetko výnimočné je tiché.“

A tak Ti, Pane, chcem opäť poďakovať. Chváliť Ťa a velebiť. Nech je každé slovo, ktoré vyjde z môjho pera prostriedkom na Tvoju oslavu.

Zuzana Alžbeta Fodorová, OFS

Minister
Damián Berec

Viceminister
Marcela Prekopová

Radca pre formáciu:
Martin Dulaj

Tajomník:
Cecília Blandárová

Fokladník:
Mária Hudáková

Medzinárodný radca:
Juraj Zonnenschein

Auxiliár
františkánskej misieže:
Ľudovít Bilj

Zástupca
medzinárodného radcu:
Lucia Spodnišková

P. Robert Chabada OFM

P. Peter Galík OFMConv

P. Jozef Konc OFMCap

Všetko je raz prvýkrát. A keďže po národnej volebnej kapitule v Melčiciach dňa 3. septembra 2022 nastali i v Národnej rade Františkánskeho svetského rádu na Slovensku zmeny, pre nás nováčikov v nej, nastal čas očakávania, aké to bude, keď sa prvýkrát spolu stretneme.

Bola sobota, 8. október 2022. Zobudili sme sa do chladného, ale slnečného rána a bol to deň, ako každý iný, ale nie pre nás, novozvolených členov národnej rady. Na tento deň totiž zvolal náš minister, br. Damián prvé stretnutie NR v Bratislave. Viacerí sme pricestovali z rôznych kútov Slovenska jeden i viac dní skôr, aby sme zároveň navštívili svojich príbuzných, deti i vnúčatá a ráno to už mali bližšie. Stretnutie sa začalo svätou omšou vo Františkánskom kostole Zvestovania Pána. Hlavným celebrantom bol páter Róbert Chabada OFM, koncelebroval páter Jozef Konc OFM Cap – naši národní duchovní asistenti. Boli sme roztrúsení po celom chráme, no po sv. omši sme sa stretli a presunuli do kláštorňých priestorov.

Všetci sme sa už navzájom poznali z národných stretnutí i z františkánskych pútí, takže nebolo potrebné žiadne väčšie zoznamovanie sa a tak sme po chvíli mohli začať rokovať. Úloh bolo na programe neúrekom. Potrebovali sme nadviazať na plodnú prácu bývalej národnej rady i prijať nové úlohy, mnohé vyplývajúce zo záverov národnej volebnej kapituly. Rokovanie sme prerušili iba raz, ale bolo to veľmi príjemné prerušenie. Brat Jakub (i Rufin) nám pripravili prekvapenie – chutný obed, za ktorý im veľmi pekne ďakujeme. Stretnutie sme ukončili v neskorých popoludňajších hodinách.

Na rokovaní NR boli prerokované a prijaté tieto úlohy:

Národná rada hľadala spôsoby, ako doručiť zbierku na pomoc Ukrajine. Zbierka bude odoslaná na účet MeR OFS. Pre Ukrajinu je zriadený špeciálny fond. Tento fond je určený na naliehavé každodenné potreby našich bratov a sestier.

Národná rada súhlasí, aby sa zjednotila formácia na všetkých úrovniach, je potrebné sa zamerať prednostne na témy františkánskej spirituality a jej výnimočnej charizmy, s cieľom neustále sa svojim životom pripodobňovať nášmu zakladateľovi sv. Františkovi, posilňovať,

obnovovať svoju františkánsku identitu a spolupatričnosť. A tiež pokračovať v pravidelnom rozjímaní nad Svätým písmom na stretnutiach miestnych bratstiev i v súkromí.

Boli schválené podporné tímy k službám v národnej rade. Organizáciou pútí OFS bola poverená Monika Olečková, pokladníčke (hospodárke) bude pomáhať Cecília Blanárová a okolo národného formátora sa vytvorí tím spolupracovníkov z regionálnych formátorov.

Národná rada schválila termíny stretnutí NR a NB pre rok 2023:

- Stretnutie národnej rady: 28. 1. 2023 v Bratislave
- Národné formačné stretnutie: 21. 4. – 23. 4. 2023 v Melčiciach
- Stretnutie národnej rady: 21. 4. 2023 v Melčiciach
- Národná kapitula OFS: 8. 9. – 10. 9. 2023 v Melčiciach
- Stretnutie národnej rady: 8. 9. 2023 v Melčiciach
- Stretnutie národnej rady: november 2023 (termín sa upresní) – v Bratislave
- Celoslovenské stretnutie OFS je plánované na Velehrade dňa 17. júna 2023.
- NR odporúča zaradiť do programu národných stretnutí aj prezentácie činnosti regiónov.
- Púť do Prahy sa bude konať v dňoch 1. 6. – 4. 6. 2023.

Národná rada ďalej:

- zabezpečí stretnutie NR OFS s provinciálmi prvých rádov, kvôli riešeniu chýbajúcich duchovných asistentov v miestnych bratstvách a v súlade so „Štatútom duchovného asistenta OFS.“
- Súhlasí s vytvorením nového webu pre OFS na doméne www.ofs.sk a importovaní dát z www.assisi.sk. Na stránke sa budú zverejňovať dokumenty pre verejnosť.
- Súhlasí tiež s vytvorením zdieľaných priečinkov na webe na zdieľanie dokumentov medzi členmi národnej rady a tiež na zdieľanie dokumentov a textov františkánskej spirituality pre bratstvá.
- Vypracuje smernicu k vizitáciám v bratstvách v zmysle doporučenia gen. ministra Tibora Kausera, aby vizitácie neboli o „vyučovaní“, ale mali bratský, animačný, oživujúci a povzbudzujúci rozmer.
- Doporučuje svetským františkánom spolupracovať s 1. rádmi v rokoch významných výročí, pri slávení 800 rokov od potvrdenia Reguly, Vianoc v Grecciu (2023), Stigmatizácie (2024), Chválospevu stvorenia (2025) a Františkovej Veľkej noci (2026).
- Schvaľuje zmenu predplatného časopisu Františkánska rodina na rok 2023 z dôvodu narastajúcich nákladov na tlač a distribúciu časopisu. Cena je určená podľa množstva objednaných kusov: 1 kus: 10 €, 2 - 4 kusy: 8 €, 5 - 14 kusov: 7 €, viac kusov: 5 €.
- Povzbudzuje miestne bratstvá, aby citlivo a s láskou osobne oslovili členov bratstiev, ktorí sa nezúčastňujú pravidelných stretnutí a zistili dôvody ich neúčasti. Je potrebné zmapovať situáciu v miestnych bratstvách a v regiónoch.

Novozvolení členovia NR úprimne prosia bratov a sestry zo všetkých miestnych bratstiev na Slovensku o podporné modlitby a za vedenie Duchom Svätým. Ďakujeme.

„MADONNA, SVÄTÁ MADONNA, AKO DOBRE JE TVOJÍM DIEŤAŤOM BYŤ...”

Pokoj a dobro, dobrí ľudia! Brat Frantisek, Dežko Alberty, často takto vítal účastníkov duchovných cvičení, ktoré viedol. Myslím, že ho viacerí poznáte z osobných stretnutí. Mohli sa s ním zoznámiť aj tí, čo ho nepoznali, pretože na jar minulého roku bol vo Františkánskej rodine uverejnený článok "Od srdca k srdcu" - rozhovor s kapucínom, bratom Františkom. Veľa rokov svojho kňazského - kapucínskeho života venoval práve nám, svetským františkánom. Má veľké srdce, ktoré ocenili aj ostatní ľudia, ktorí ho vo svojom živote stretli. Na ďakovnej púti ho sprevádzali jeho sestry, my, svetskí františkáni, ale aj priatelia. Vysvätený bol 11.11.1978 otcom arcibiskupom Štefanom Barelom v Poľskej Čenstochovej, na Jasnej Hore, počas ťažkých časov prenasledovania. Mal ho pôvodne vysvätiť kardinál Karol Wojtyła, ale práve bol zvolený za nového

pápeža a prijal meno Ján Pavol II. Prímičnú sv. omšu slúžil v kaplnke Ružencovej Panny Márie, ktorá je súčasťou chrámu Pavlínov. 11.11.2022 bol výročný deň jeho kňazskej vysviacky - 44 rokov. Panna Mária nás skrze brata Františka pozvala na ďakovnú púť do Čenstochovej, na Jasnú Horu. Všetci spolu (nazbieral sa nás plný autobus), ktorí sme sa s ním v živote stretli a sme mu vďační za lásku, obetavosť, vysluhovanie sviatostí, duchovné vedenie, za duchovné cvičenia a povzbudenie i za misie, ktoré obetavo koná. Na púti ho sprevádzala jeho sestra, sestrička Svätého Kríža - Miriam Ľubka Albertyová, ktorá spomínala na jeho vysviacku, i ako sa dozvedeli v rodine, že je kapucínom a kňazom. Tiež spomínala na jeho 25. aj 40. výročie kňazstva. Boli s nami aj jeho sestry Beátka a Ninka. Spája nás

spoločná mamka - Panna Mária a hlavne Eucharistia. Preto sme s nadšením, dojatím a s láskou prežívali sv. omšu a spolu s ním ďakovali za dary a milosti, ktorými ho Najsvätejšia Trojica cez Srdce Panny Márie zaplavuje. Jasná Hora v Čenstochovej je nádherné Mariánske pútnické miesto, kde sme vdychovali blízkosť neba a túžili z tej krásy a hojných milostí priniesť i domov a obdarovať aj našich drahých.

Cesta z Čenstochovej do Krakova - Lagiewniki, bola umocnená modlitbou Slávnostného ruženca všetkými pútníkmi v autobuse. Bol už večer, ale sila ďalšieho milostivého pútnického miesta nás premáhala. Ubytovaní sme boli v dome, kde sv. sestra Faustína pracovala určitý čas na vrátnici a kde sa jej zjavil Pán Ježiš, keď poslúžila chudobnému. Večer bol plný spomienok na chvíle prežité s bratom Františkom. Spomínali sme na rôzne zážitky a ďakovali Pánu Bohu, že nás takto spojil, že si smieme byť navzájom darom. Ráno sme sa stretli na sv. omši, ktorú slúžil brat František v kláštornom kostolíku, kde sú relikvie sv. sestry Faustíny. Svätá omša bola veľmi silným zážitkom pre všetkých. Božie milosrdenstvo dojívalo, zapalovalo a zjednocovalo srdcia. Ježiš nás zaplavil láskou aj v kaplnke Ustavičnej poklony. Navštívili sme aj Baziliku Božieho milosrdenstva, ktorú v auguste 2002 posvätil pápež Ján Pavol II. a vyprosovali sme si tu milosrdenstvo pre seba i pre všetkých, ktorých nosíme vo svojom srdci.

Po obede sme putovali na kopec, kde je veľkolepé Centrum Jána Pavla II. s nádhernou Bazilikou, ktorá je zdobená mozaikami od jezuitu, pátra Marka Rupnika. Okrem výjavov zo Svätého písma, sú tam vyobrazené mariánske pútnické miesta, ktoré Svätý Otec Ján Pavol II. navštívil. Brat František má hlboký vzťah k Panne Márii aj k Svätému Otcovi Jánovi Pavlovi II. a navštívil s láskou a vďakou v srdci skoro všetky pútnické Mariánske miesta, ako pápež. Tiež Čenstochova, aj Krakow - Lagiewniki, hlboko poznačili život nášho brata - kňaza Františka. Keď spolu s ním ďakujeme za dar kňazstva, vyprosujeme jemu, jeho bratovi - kňazovi Štefanovi Albertymu, aj všetkým kňazom od najdrahších Srdc Ježiša a Márie, aby boli svätí a aby sme sa raz všetci stretli v nebi.

Sestra Mária Františka

Duchovné cvičenia na Mariánskej hore v Levoči

Miestne bratstvo OFS sv. Alžbety Uhorskej v Levoči zorganizovalo v poradí už tretí ročník duchovných cvičení pre svetských františkánov, ktoré viedol duchovný asistent – exercitátor P. Martin Mária Kollár. V roku 2020 sme sa venovali Svätému písmu v živote svetského františkána, pred rokom Memoriale Propositi. V tomto roku sme na ne nadviazali prikázaniami terciára podľa „Školy svätého Františka“. Stretli sme sa opäť na Mariánskej hore v Levoči v pútnickom a exercičnom dome pri bazilike Navštívenia Panny Márie, v dňoch 15. – 18. septembra 2022, kde sa konali františkánske duchovné cvičenia OFS na tému: Päťoro františkánskych Prikázaní.

Každý rok pribúda spokojných účastníkov duchovných cvičení z celého Slovenska, od Bratislavy po Sečovce. Tohto roku sme nemohli privítať všetkých záujemcov, lebo kapacity exercičného domu sú obmedzené na tridsať ľudí. Už tradične sme zahájili cvičenia sv. omšou v kostole Duchu Svätého u minoritov v Levoči, na sviatok Sedembolestnej Panny Márie. Po večerách sme sa presunuli autami na Mariánsku horu. Po ubytovaní a večeri sme sa spoločne predstavili a zoznámili s programom.

V piatok po sv. omši spojenej s rannými chválami a po raňajkách sme sa venovali základnej téme duchovných cvičení (DC). Páter Martin začal porovnaním Päťoro svetského františkána (PSF) k Päťoro cirkevných prikázaní (PCP). Prikázania určujú hranice (mantiely) nášho správania. Memoriale Propositi (MP) kedysi presnejšie a prísnejšie zaväzovali kajúcnikov. Päťoro prikázaní svetského františkána nás zaväzuje, ale nie pod ťažkým hriechom.

V bratstve je dobre mať rozpis sviatkov a sláviť ich spoločne (františkánsky ruženec, sv. omša, čítania, obetné dary). Podobne ako máme posvätné miesta, je aj posvätný čas. Už v Memoriale Propositi, v bodoch 19 - 21, sa predpisuje osobitná sv. omša a stretnutie bratstva každý mesiac.

Denné modlitby OFS by nám mali pomáhať, aby sme boli v harmónii s Bohom, aj so sebou. Sv. Pavol píše: „Ustavične sa radujte! Bez prestania sa modlite, pri všetkom vzdávajte vďaky, lebo to je Božia vôľa v Kristovi Ježišovi pre vás!“ (1Sol 5, 16-18). Ak máme málo času, môžeme používať strelné modlitby. Ak nemôžeme sa ani modliť, napr. pre veľkú bolesť, je dobré použiť duchovný obraz (napr. objímať Kristov kríž). Je potrebné zachovať pokoj v duši.

Ďalší bod: účasť na františkánsky zameraných DC, sme si práve splnili – Bohu vďaka. Platí členské a podporovať františkánske diela je stále potrebné aj po 800 rokoch od MP. Božie veci sú

dôležitejšie ako ľudské! Nechcem byť viazaný na mamonu.

Okrem prednášok sme mali dvakrát skrutáciu citátov zo Sv. písma. Sv. omše sme slávili v bazilike. V sobotu na sviatok Stigmatizácie sv. Františka sme si obnovili svoju profesiu vo Františkánskom svetskom ráde. Absolvovali sme krížovú cestu, korunku Božieho milosrdenstva, poklonu Sviatosti oltárnej, františkánsky rozjímavý ruženec, nacvičili sme františkánske piesne. Mali sme možnosť prísť k sviatosti zmierenia. Fľaše sme si naplnili vodou z mariánskeho prameňa, knižnice sme si obohatili o nové tituly: „Neustále sa radujte“,

„Hľa, Tvoja Matka“, „Svedok bezhraničnej lásky“ a „Umučenie Michala a Zbiška“. Okrem čerstvej vody sme načerpali vedomosti na prednáškach, pokoj v duši pri modlitbách, františkánsku radosť pri speve františkánskych piesní, družnosť pri stolovaní.

Už sa tešíme na ďalší ročník DC na budúci rok, v dňoch 14. – 17. septembra, ak to bude Božia vôľa. Za domácu úlohu sme dostali dohodnúť si v MB svoje aktuálne Memoriale Propositi a podľa nich kráčať v šľapajách nášho serafínskeho otca pod vedením Ducha Svätého, na základe reguly.

„Štipka zbožnosti je hodná viac ako metrák učnosti, kvapka pravej lásky viac ako celé more vedomostí.“ (Sv. František z Assisi)

Ján Peter, služobník MB

OKTÓBER V ORAVSKOM REGIÓNE

Tohtoročný október, nádherný mesiac zasvätený ružencovej Panne Márii, bol pre oravský región ešte významnejší, lebo sme si v kaplnke Františkánskeho kláštora v Trstenej, dňa 15.10.2022 zvolili novú regionálnu radu, boli zložené profesie, jeden vstup do formácie a konali sa aj ďalšie voľby do dvoch miestnych rád.

Voľbám predsedala viceministerka národnej rady OFS Marcela Prekopová, ktorú delegovala národná rada. Voľby sme začali svätou omšou v kláštornej kaplnke. V homílii náš regionálny duchovný asistent páter Peter Vnučák OFM poukázal na naše nedostatky, vyzval nás k horlivejšej práci, zdôraznil silu spoločenstva a pripomenul, že každý z nás dostal od Pána dary a talenty, ktoré máme priniesť do spoločenstva, zveľaďovať ich a rozvíjať. Aby sa naše spoločenstvo zdokonaľovalo a silnelo v boji s nástrahami zlého, ako aj v nasledovaní Pána Ježiša v šľapajach nášho serafínskeho otca svätého Františka.

Počas sv. omše zložili profesiu do rúk ministerky Miestneho bratstva Panny Márie – Matky Milosrdenstva v Trstenej traja členovia a jedna sestra bola prijatá do formácie, súčasne zložila profesiu sestra z bratstva Zuberec. Potom sme sa premiestnili do pastoračného centra, kde sa uskutočnili voľby. V nasledujúcich troch rokoch bude bratov a sestry sprevádzať regionálna rada v tomto zložení: minister - Anna Parcová, viceminister - Jozef Dulla, tajomník - Anna Šrobová, formátor - Gabriela Sečanská, pokladník - Antónia Grobarčíková. Po voľbách nasledovalo pohostenie a prihovorila sa nám viceministerka Marcela Prekopová poučnými a povzbudivými slovami, tiež informovala o zasadnutí novozvolenej národnej rady, vypichla najdôležitejšie úlohy a tiež sa zaujímala o život v našich bratstvách. Nech nám Pán pomáha a Duch Svätý nás usmerňuje a sprevádza.

Voľby v Trstenej

Miestne bratstvo Panny Márie – Matky Milosrdenstva v Trstenej sa dňa 23.10.2022 zišlo v refektári františkánskeho kláštora a zvolilo si miestnu radu v zložení: minister - Jozef Dulla, viceminister - Elena Boleková, tajomník - Zita Jankolová, formátor - Gabriela Sečanská, pokladník - Terézia

Reháková. Voľbám predsedala ministerka regiónu Anna Parcová a prítomný bol aj duchovný asistent páter Simeon Bryndzák OFM. Vo svojich príhovorochoch zdôraznili, že práve svojím životom a vlastným príkladom apoštolujeme v prostredí, kde nás Pán chce mať. Spoločne nažívať a rásť v bratstve môžeme len vo vzájomnej tolerancii, poznávaní jeden druhého, v odpustení a láske. Naším poslaním je aj prijať pravdu o sebe a vzájomne sa pozdvíhať do neba, v každom človeku hľadať a nachádzať dobro. Potom nasledovalo pohostenie a posedenie v príjemnom rozhovore. Pán nech nás požeňuje a ochraňuje

Voľby v Ružomberku

O niekoľko dní si v sobotu 29. 10. 2022 aj v Miestnom bratstve Svätej rodiny v Ružomberku zvolili novú miestnu radu. Začali svätou omšou v kaplnke Školských sestier sv. Františka. Pri tejto sv. omši zložili profesiu dvaja bratia a jedna sestra. V homílii sa prihovoril duchovný asistent páter Simeon Bryndzák OFM. Pripomenul cestu obrátenia nášho serafínskeho otca svätého Františka, ako sa postupne zriekol svetských radostí a osláv. Keď sa mu Pán prihovoril, horlivo začal konať všetko, čo považoval za potrebné, následne si uvedomil a pochopil, že chce nielen žiť podľa evanjelia, ale chce žiť evanjelium dôsledne, bez výnimky. Niekedy poznáme a čítame množstvo kníh, ale jediné čo my, františkáni, potrebujeme je poznať Františka, poznať svoje povinnosti a poznať Sväté písmo. Kým kráčame, stále sme na ceste. Voľbám predsedal viceminister regiónu Jozef Dulla. Na úvod všetkých srdečne pozdravil a oboznámil ich s voľbami do regionálnej rady a aj kto bol zvolený. Povzbudil k vzájomnej spolupráci s regionálnou radou, aj s ostatnými bratstvami navzájom. Tiež ich vyzval na hojnejšiu účasť na spoločných, hlavne celoslovenských akciách. Do ďalšej práce poprial novozvolenej rade, aj celému bratstvu, veľa Božej pomoci a milostí a tiež vedenie Duchom Svätým.

sr. Gabriela Sečanská

ZO ŽIVOTA MIESTNYCH BRATSTIEV ZÁPADOSLOVENSKEHO REGIÓNU

Život a aktivity miestnych bratstiev sa po pandémie pomaly vracia do normálnych koľají. V septembri sa stretla regionálna rada Západoslvenského rogiónu vo františkánskom kláštore v Bratislave, kde sa zaoberala prípravou regionálnej kapituly a určila termíny svojich stretnutí v roku 2023. Regionálna rada sa zaoberala aj problémami v bratstvách. Západoslvenský región slávil 22. 10. 2022 kapitulu vo františkánskom kláštore v Trnave. Začala sa svätou omšou, po ktorej nasledovalo malé agapé v refektári. Témou regionálnej kapituly bola formácia. Zástupcovia miestnych bratstiev informovali o formačných témach, ktorými sa bratstvá v súčasnosti zaoberajú. Regionálna formátorka sr. Helenka Ficeková a regionálny duchovný asistent páter Bruno OFM mali príhovor, v ktorom povzbudili formátorov.

12. novembra slávil volebnú kapitulu bratstvo sv. Františka v Nových Zámkoch a Štúrove. Zvolená miestna rada: minister sr. Mária Poláková, viceminister Edita Kutková, tajomník Marta Zlatošová, ktorá bola zvolená aj formátorkou a pokladník Iveta Subyová. Na volebnej kapitule boli prítomní všetci členovia regionálnej rady a tak mohli prerokovať prípravu regionálnej púte do Hronského Beňadika 29. 4. 2023, ktorú organizačne zabezpečí MB Hlohovec. Miestne bratstvá mali na svojich stretnutiach aj krásne a milé zážitky, prijímanie nových bratov a sestier do iniciácie, formácie a profesie. V miestnom bratstve sv. Stanislava v Bratislave boli v októbri prijatí brat a tri sestry do formácie, jedna sestra do iniciácie a profesiu prijali manželský pár a dve sestry. Všetkým vyprosujeme vytrvalosť v evanjeliovom živote podľa vzoru sv. Františka. Aby ich život bol vzorom a inšpiroval ľudí s ktorými sa stretávajú, žijú a pracujú.

Monika Olečková, regionálna tajomníčka OFS

Miestne bratstvo Antona Paduánskeho Hlohovec

Slávnosť Stigmatizácia sv. Františka sme začali prehliadkou kláštora. O všetkých obrazoch a výjavoch nás podrobne oboznámil Ferko Kadlečík. Rodáci "našeho" brata Zacheja z Pukanca pod vedením Petra Klinku a ženičiek nám pripravili "páranie" na sladko aj slano. Oboznámili sme sa aj s prípravou. Boli výborné, všetci sme si pochutili, za čo im pekne ďakujeme. Večer bola slávnostná sv. omša, na ktorú prijal pozvanie ako hlavný celebrant provinciál Juraj Andrej Mihály OFM. Koncelebroval gvardián Augustín Peter Hlavina OFM. Pozvanie prijal aj vdp. dekan Jozef Schwartz.

Slávnostnej vigílii k sviatku sv. Františka predsedal páter Jeremiáš Daniel Kvaka, koncelebroval vdp. dekan Jozef Schwartz. Vo svojej homílii nám pripomenul aby sme neboli zameraní na materiálne bohatstvo, lebo bohatstvo človeka by malo byť uložené v jeho srdci. Slávnosť pokračovala obradom pri ktorom sme si pripomenuli odchod sv. Františka do večnosti s názvom "Tranzitus". Pozvanie prijali aj naši bratia a sestry terciári z Topoľčian, ako aj ostatní prítomní veriaci s ktorými sme si posedeli pri spoločnom agapé.

Mária Gabriela

Slávnosť sv. Alžbety Uhorskej v Košiciach

Košické bratské spoločenstvo OFS a školské sestry sv. Františka slávil spoločne sviatok sv. Alžbety Uhorskej v košickom katedrálnom chráme. Eucharistickej slávnosti predsedal známy kňaz a teológ Vladimír Juhás, pôsobiaci v seminári sv. Karola Boromejského v Košiciach.

Celá slávnosť sa niesla vo františkánskom duchu. Piesne „Slnko náš brat“ a „Jedny šaty nohy bosé“ sa za zvukov orgánu niesli a rozliehali po celom dóme. V krátkej homílii duchovný otec upriamil pozornosť prítomných na pôvaby pravej slobody a chudoby. Alžbeta podobne ako František vnímali chudobu ako slobodu, nie ako núdzu. Chudoba vyžaduje dôverný vzťah k Bohu a skutočnú vieru. Po sv. omši boli prítomní požehnaní relikviou sv. Alžbety.

Po sv. omši sme sa na Kováčskej ulici v našich priestoroch tešili z milého spoločenstva a pripravených dobrôt. Nezabudlo sa ani na núdznych. Zbierka potravín sa odovzdala združeniu Maják nádeje v Košiciach.

Miestne bratstvo sv. Alžbety Uhorskej v Košiciach

Opekačka vo františkánskej záhrade

Slnkom zaliata františkánska záhrada v Prešove privítala bratov a sestry Východoslovenského regiónu OFS, v sobotu 20.8.2022, kde sa uskutočnilo stretnutie na pozvanie miestneho bratstva v Prešove.

Stretnutie sa začalo sv. omšou, ktorú celebroid P. Martin Hudák OFM, duchovný asistent miestneho bratstva. V homílii sa prihovril k nám, svetským františkánom: „Kto je medzi vami najväčší, bude vaším služobníkom.“ (Mt 23,11) Ježiš nám hovorí, že všetci máme byť bratia. Dnes je tomu inak. Predbiehame sa, kto je lepší, kto dokáže viac, bratskosť sa vytratila. Môžeme pozorovať silný individualizmus a potrebu vyniknúť. Na druhej strane je žiarlivosť, zápas o uznanie, potreba riešiť to, čo má druhý, má viac ako ja, je šikovnejší, úspešnejší. Máme byť tu jeden pre druhého. Budovať jednotu, slúžiť si navzájom, stať pri bratovi, keď už nevládze, podržať ho, modliť sa za neho.

Po krátkej prednáške z histórie bratstva v Nižnej Šebastovej sme sa ešte pomodlili františkánsky sedemradostný ruženec na tri úmysly: za zomrelých členov OFS, za miestne bratstvá nášho regiónu a za vedenie Duchom Svätým na Národnej volebnej kapitule OFS.

Potom sa už bratia zhostili svojej úlohy pod vedením ministra miestneho bratstva br. Paľka Vržďáka, ktorému opekanie chutnej klobásky išlo ako profesionálnemu kuchárovi.

Svojou prítomnosťou stretnutie obohatili bratia františkáni: P. Martin, P. Ján Kapistrán, P. Lukáš a P. Gabriel.

Veľká vďaka patrí všetkým členom miestneho bratstva v Prešove, najmä však miestnemu ministrovi Paľkovi Vržďákovi, ktorý bol iniciátorom tohto krásneho a požehnaného stretnutia.

sr. Mária Hudáková

Volebná kapitula v Sečovciach

Dňa 10. septembra 2022 sa uskutočnila v miestnom bratstve Sečovce volebná kapitula. Začala sa svätou omšou vo farskom kostole Nanebovzatia Panny Márie, ktorú celebroval páter Peter Gallik OFM Conv. – duchovný asistent bratstva a koncelebroval páter Róbert Chabada OFM. Samotná kapitula sa uskutočnila v priestoroch farskej budovy a viedla ju regionálna ministerka Mária Hudáková, prítomný bol i regionálny formátor Ľudovít Billý.

Na nasledujúce tri roky bola zvolená nová rada miestneho bratstva v zložení: ministerka - Katarína Lörincová, viceministerka – Mária Prosbová, tajomníčka - Cecília Blanárová, formátorka – Jana Čelovská a pokladníčka – Mária Palfiová.

Regionálna nevolebná kapitula

Pravidelnú regionálnu nevolebnú kapitolu 15. 10. 2022 sme začali vo Františkánskom kostole sv. Jozefa v Prešove Liturgiou hodín, modlitbou cez deň, nasledovala sv. omša, ktorú celebroval národný a regionálny duchovný asistent P. Peter Gallik OFM Conv. V homílii poukázal na náš vzťah s Bohom, vnútorný - v hĺbke srdca, aj na ten vonkajší, kde máme prejavíť svoju vieru. Nasledovala adorácia a obnova sľubov v OFS. Členovia miestneho bratstva z Bardejova, pri sv. omši aj adorácii, svojím spevom aj hudbou prispeli k slávnostnej atmosfére, aby sme aj takto chválili Pána prítomného v Eucharistii.

Po presunutí do sály františkánskeho kláštora sme sa už venovali formácii. Téma bola podľa odporúčania z Národnej volebnej kapituly v Melčiciach, o návrate k počiatkom františkánskej charizmy, prednáškou reg. formátora Ľudovíta Billého: „Pokoje a dobro, začíname“ a tiež prednáškou P. Martina Kollára OFM Conv. o Povolani a poslaní OFS, ktorú čerpal z Manuálu pre formátorov od br. Benedetta Lina. Po požehnaní duchovných asistentov, P. Martina a P. Petra, sme sa s radostným srdcom vrátili do svojich domovov.

Volebná kapitula v Spišskej Belej

V novembrové sychravé a upršané ráno, 5. 11. 2022, sa členovia bratstva v Spišskej Belej zišli v miestnom kostole sv. Antona Pustovníka, aby svätou omšou začali volebnú kapitolu. V prosbách sme nezabudli ani na našich zosnulých členov, a ani na prvú generálnu ministerku OFS, Manuelu

Mattioli. Po presunutí do priestorov farského úradu sa začala volebná časť kapituly, ktorej predsedala Mária Hudáková, reg. ministerka. Bola zvolená nová miestna rada v zložení: Milan Suchanovský - minister, Anna Chovancová - viceministerka, Danka Kušionová - tajomníčka, Janka Šperková - formátorka a Maroš Pajer - pokladník. Naše chuťové bunky si prišli na svoje pri slávnostnom obede, ale pochutnali sme si aj na narodeninovej torte a chutných koláčikoch, ktoré pripravili s pomocou rodinných príslušníkov členovia bratstva.

Duchovné cvičenie v Prešove

V exercičnom dome v Prešove, v dňoch 10.11. – 13.11.2022, ktorý spravujú pátri jezuiti, sme začali po dlhšej prestávke regionálne duchovné cvičenie pod vedením národného duchovného asistenta P. Róberta Chabadu OFM. Ani sme netušili, čo nás čaká, boli perfektne vybrané témy priamo šité na nás, svetských františkánov. Vo chvíľach rozjímania, modlitby a ticha, sme sa snažili prebudíť v sebe Boží život, dovolili sme Bohu, aby vstúpil do nášho srdca, hľadali sme pravdu o sebe, tiež identitu Božieho človeka. Duchovných cvičení sa zúčastnili členovia z bratstiev Belá nad Cirochou, Bardejov, Michalovce, Považská Bystrica, Prešov, Spišská Belá, Stará Ľubovňa a Tvrdošín, ktorí ďakujú P. Róbertovi za požehnaný a milostivý čas.

Profesia v bratstve Belá nad Cirochou

Každý rok na sviatok sv. Alžbety Uhorskej, dňa 17. novembra, sa v Belej nad Cirochou už tradične pri svätej omši požehnávajú chleby. Tentokrát bol tento deň iný, sviatočnejší. Dve kandidátky, sestry Eva a Paulína, zložili profesiú vo Františkánskom svetskóm ráde do rúk ministerky miestneho bratstva, Marienky Hašulovej, svedkami im boli Peter Hašula a Mária Hudáková. Profesiú potvrdil dp. Martin Frena, miestny farár, ktorý je zároveň ich duchovných asistentom. V kázni sa prihovril kandidátom, členom a celému farskému spoločenstvu, priblížením životopisu sv. Alžbety, povzbudením kráčať za Kristom a žítím evanjelia v každodennom živote. Po sv. omši bola do iniciácie prijatá sr. Ružena.

Bratské stretnutie bolo ukončené kňazským požehnaním a slávnostným obedom, kde nechýbali ani chutné koláčiky. Nech Pán požehnáva naše úsilie, nech nám je milostivý, nech nám daruje pokoj a nech nás naplní Duchom Svätým, aby sme zostali verní evanjeliu a Regule OFS.

sr. Mária Hudáková

NOVÉ BRATSTVO VO FARNOSTI BYSTRÉ

V našej farnosti Bystré sme sa 9 bratia a sestry po počiatocnom období iniciácie, počas ktorého sme si postupne overovali svoje povolanie, rozhodli požiadať o vstup do Františkánskeho svetského rádu. Obrad prijatia do rádu sa uskutočnil 18.5.2019 vo františkánskom kostole v Prešove za účasti ministra a členov miestneho bratstva a pátra Jozefa. Obradom sa začalo obdobie našej počiatocnej formácie, ktorého cieľom je dozrievanie povolania a skúsenosť evanjeliového života vo Františkánskom svetskom ráde. Tri roky sa nám venovali duchovní asistenti a formátori v spoločenstve v Prešove na stretnutiach raz za mesiac a doma páter Jozef formou prednášok, ale aj výletov na miesta, kde sú kláštory františkánov (Poníky, Hriňová, Cortona, Assisi...), počas ktorých sme telesne pookriali v krásnej prírode, ale zároveň sme mali aj duchovný program. V čase pandémie sme mali online prednášky cez Skype, ktoré pokračujú aj dnes, keďže súčasné pôsobenie pátra Jozefa je mimo Bystrého.

V súčasnosti navštevujeme bratstvo terciárov v Prešove, kam ešte patríme, keďže bratstvo v Bystrom môže vzniknúť, až keď bude mať najmenej 10 členov. Po 3 rokoch prišiel pre nás ten vytúžený deň - 12.6.2022, kedy sme prijali profesiu zložením trvalého sľubu v kaplnke relikvií františkánskeho kostola v Prešove. Bola nedeľa a zároveň Slávnosť Najsvätejšej Trojice (náhoda?). Je to spoločné pomenovanie Boha, ktorý je jeden v troch osobách - ako Otec, Syn a Duch Svätý. Pán Ježiš nám zjavuje Boha ako Spoločenstvo. Zjavuje, že Boh nie je osamelý, aj napriek tomu, že je jeden. Pán Ježiš nám zjavuje, že Boh je Vzťah. Boha možno zažiť a spoznať práve vo vzťahoch. A vzťahy sú aj základom každého spoločenstva, aj toho nášho františkánskeho. To sme si uvedomili aj počas svätej omše, ktorú celeburovali páter

Martin a páter Jozef za prítomnosti ministra prešovských terciárov brata Pavla a ostatných členov bratstva. A prišiel ďalší - pre nás významný deň – utorok 8.11.2022, kedy naši brat a sestra prijali profesiu zložením trvalého sľubu a ďalší brat a sestra požiadali o vstup do Františkánskeho svetského rádu.

A čo pre nás znamená byť svetským františkánom? Slúžime rôznym spôsobom na česť a slávu Božiu a na povzbudenie bratov a sestier vo farnosti. Naši členovia sa zapájajú do modlitieb sv. ruženca, vykonávajú službu kurátorov, kostolníkov a lektorov, starajú sa o kvetinovú výzdobu v kostole, pomáhajú pri organizovaní letných táborov pre deti alebo sú podľa potreby nápomocní p. farárovi. Tento náš život je umocňovaný evanjeliom a modlitbou. Tá má prvoradá význam. Má nás premieňať, učí nás milovať a dáva tušiť, ktorou cestou sa uberať, aby každý brat pocítil, že je milovaný a že je Kristovým učeníkom. Naším vonkajším znakom je kríž TAU, sv. František ním označoval listy a miesta svojho pobytu. Sme bratstvo otvorené pre každého, dokonca existuje pojem "sympatizant", kto sa chce zúčastniť našich stretnutí je srdečne vítaný. Ako každé bratstvo tak aj my máme svojho duchovného asistenta, ktorý pôsobí pri bratstve v Prešove. Duchovne nás usmerňuje, aby naše napredovanie bolo správne, vysvetľuje spiritualitu a ťažšie pasáže sv. písma. Naším kláštorom je svet. Tam máme naplňať Františkov odkaz: „Kdekoľvek bratia sú nech si preukazujú úctu, nech sa stretávajú s radosťou, bez reptania, nech sú si Božím darom. Takto prijímať bratov ako Boží dar znamená chválu a oslavu Boha.“

Mária Onuferová

V Tvojom Mene Pane

1. 10. 2022. Dátum pre väčšinu ľudí obyčajný. Všetdný a ničím nevynikajúci v toku rýchlo plynúceho času. Pre nás, 3 sestry z Novozámockého bratstva OFS však deň významný a dlho očakávaný.

Sestry Klára a Mária prijímajú profesiu, Zuzana vstupuje do formácie. Nadišla desiata hodina a stojíme pred oltárom.

S obdivom hľadím na moje sestry. Klára, vysmiata a veselá za každých okolností s nezbednou iskierkou v oku ma občas obdarí veselým pohľadom pre ňu typickým, ktorý sľubuje, že všetko prebehne v poriadku. Vyrovnaná, tichá Mária stojí odhodlane, nedajúc najavo žiadnu nervozitu. Ja iba s ťažkosťami ukrywam triašku a pocit, sťa by som sedela na kolotoči. Sledujem akoby zvonka všetko, čo sa deje okolo mňa. Moje vnútro si žije svoj vlastný neistý život, hľadajúc bod, o ktorý by sa mohlo zachytiť a získať aspoň zdanlivú rovnováhu.

Ako v zrýchlenom filme retrospektívne sledujem udalosti, ktoré ma dovedli k svetským františkánom. Zdanlivo malé a nepodstatné myšlienky, udalosti, rozhovory a silnejúce pocity. Akoby ma akási krásna neznáma „gravitačná sila“ jemne priťahovala k sebe. Nechala som všetko v sebe pôsobiť. Po uplynutí istého času, odhadujem to na 24 mesiacov, som prvýkrát nahlas vyslovila pred mojou rodinou myšlienku, že cítim a potrebujem ísť za „františkánmi“. Všetci ma podporili a stále sú mi veľkou oporou.

Vedela som, že v Nových Zámkoch pôsobí pri Menších bratoch aj Františkánsky svetský rád. Nepoznala som nikoho z bratstva, netušila nič o jeho štruktúrach, práci, či fungovaní. Koho mám vyhľadať? Kam ísť?

Bola som bezradná. Jedným z dôvodov bol i fakt, že v tej dobe začal rozťahovať svoje chápadlá covid - 19. Svet sa zastavil a akákoľvek spoločenská interakcia bola vylúčená. V takejto situácii som poprosila Pána rovnako, ako pred mnohými rokmi môj drahý brat:

„Bože môj milý, ak ma tam chceš mať, zariad' to prosím.“

Zariadil. Ako prvá sa ma ujala naša pani formátorka. Žena pevných zásad, rýdzeho charakteru a láskavého srdca. Neskôr som sa zoznámila s Novozámockým bratstvom OFS. Prijali ma medzi seba, za čo som im nesmierne vďačná. Rodina, ktorú som získala oplýva mnohorakými farbami láskavých charakterov, rôznych vekových kategórií. Práve táto zmes „inakosti“ ju robí zaujímavou a tak veľmi ľudskou.

Posledné okamihy pred mojím prijatím do formácie, Kláry a Márie do profesie sa rozhlídnem okolo seba. Po mojej ľavici sedia moje sestry, ktoré neskôr pristúpia k sľubom. Nablízku vidím naše „mamokamarátky“ z bratstva, pri oltári drahých priateľov kňazov a bratov s povzbudením v očiach. Naše rodiny, priatelia a františ-

kánska rodina sedia v laviciach. Všetci stoja pri nás, láskaví, usmiati. V každej tvári a za každým srdcom vidím Teba, Pane a ďakujem za túto nesmiernu milosť.

Prešli sekundy i minúty, prešiel čas určený na naše prijatie.

A tak tu dnes stojíme pred Tebou Pane Ježišu môj. S odovzdanými srdcami a zrakom upretým na Teba.

Chceme Ti tu, na tomto mieste a v tomto okamihu povedať, že sa necítíme byť pripravené. Čo vieme s istotou je, že sme ochotné. Ochotné odovzdať sa Ti, ísť životom v Tvojom Mene a hľadať Ťa. Ísť a snažiť sa nezastaviť. Byť do Teba „oblečené“. Byť Tvojím chrámom a žiť láskou v Láske spojené charizmou sv. Františka z Assisi. K tomu nám prosím pomôž.

Zuzana Alžbeta Fodorová OFS

„Zvádzal si ma Pane, nuž dal som sa zviest',
uchopil si ma a premohol...“ Jer 20:7

Naša sestra ANNA RITA LAUROVÁ...

... zachytila hlas Pána, ktorý ju volal k životu v Kristových šľapajách. Stala sa svetskou františkánkou a 3. októbra 2012 zložila trvalé sľuby v OFS.

Zvolila si rehoľné meno podľa sv. Rity z Cassie, ktorá viedla hlboko duchovný život sprevádzaný pomáháním chudobným a trpiacim. Dokázala ukončiť spor a nepriateľstvo medzi rodmi, vytrvalosťou vyprosiť medzi nimi pokoj a zmiernenie.

Niet divu, že si ju Anka vybrala za svoju patrónku, pretože jej bola blízka a nachádzala v nej chápatú pomocníčku v mnohých trápeniach.

Rozhodnutie zachovávať Evanjelium nášho Pána Ježiša Krista podľa príkladu sv. Františka z Assisi (Regula 4) Anka napĺňala s veľkou bázňou aj odhodlaním v každodennom živote. Anka naozaj zrkadlila Františkovu radosť, o ktorej sám hovoril, že PRAVÁ RADOSŤ spočíva v tom, ak dokážeme prijať každú situáciu – nepohodu, odmietnutie, pohrdanie, utrpenie... z lásky k Ježišovi. JE TO STAV DUŠE!

A naozaj, v spomienkach sa vynára Anka vždy usmiata s tajuplnou radosťou v srdci.

Žila Františkovu RADOSŤ až do konca!

Toto bol ZNAK JEJ PRAVEJ DÔVERY V PÁNA - v Pána života a smrti. Tu nachádzame odpoveď, čo jej pomáhalo čeliť bolestným chvíľam v jej živote. S tou istou dôverou sa približovala k okamihu stretnutia so svojím Spasiteľom.

Naša drahá setra ANNA LAUROVÁ odovzdala vo veku 70 rokov svoju dušu Stvoriteľovi dňa 7. septembra 2022

10. výročie svojho rozhodnutia žiť podľa Evanjelia vo Svetskom františkánskom ráde oslávi v NEBI so sv. Františkom a sv. Ritou

Milá naša Anička, s nádejou na stretnutie vo večnosti prosíme Pannu Máriu, aby Ti u Syna vyprosila večnú radosť, nekonečný pokoj a aby si tam našla a obsiahla ABSOLÚTNU LÁSKU. Amen

Bratia a sestry miestneho bratstva sv. Leopolda Mandiča v Žarnovici

ŽIVOTNÉ JUBILEÁ**Detva:**

Margita Mária Halajová – 1.12.2022 – 75 rokov.

Košice:

Dana Rita Vrtišová – 1.9.2022 – 50 rokov

Lučenec:

Anton Ľubomír Oravec – 28.12.2022 – 70 rokov.

Topoľčany:

Cecília Ida Žilková - 22.12.2022 - 100 rokov.

Trenčianske Bohuslavice:

Anna Agnesa Jantošovičová - 5.9. 2022 - 75 rokov.

Trnava:

Alena Faustína Kršiaková – 19.2.2022 – 50 rokov,

Helena Bernadetta Gajdošíková – 10.6.2022 – 70 rokov,

Gabriela Školastika Vodáková – 6.10.2022 – 80 rokov,

Kornel Pavol Janček – 1.11.2022 – 70 rokov,

Eva Margita Mária Alacoque Fabiánová – 14.12.2022 – 70 rokov.

Žarnovica:

Klára Emília Gontková – 18.12.2022 – 80 rokov.

Žilina:

Krišpín Michal Šerík – 14.12.2022 – 40 rokov.

VÝROČIE PROFESIE:**Bratislava, bratstvo sv. Stanislava:**

Zlatica Magdaléna Gregorová – 13.12.2022 – 35. výročie,

Emília Mária Korčeková – 13.12.2022 – 35. výročie.

ODIŠLI K PÁNOVI:**Hlohovec**

Mária Marta Malíková 12.10.2022 vo veku 94 rokov.

FRANTIŠKÁNSKA *rodina*

Časopis pre tých, ktorým je blízka františkánska spiritualita.

*Františkánska rodina vychádza vďaka
príspevkom odberateľov časopisu.*

Celoročné predplatné je potrebné poselať na účet NR OFS alebo uhradiť poštovým poukazom, ktorý je priložený v časopise.

Do poznámky nezabudnite uviesť počet kusov!
Číslo účtu vo formáte IBAN: SK91 0900 0000 0000 1148 4135
Prosíme nových odberateľov, aby pri platbe bankovým prevodom na účet nezabudli uviesť adresu, kde budeme časopis poselať.

Cena predplatného na rok 2023:

1 kus	10.00 €
2 – 4 kusov	8.00 €
5 –14 kusov	7.00 €
15 a viac ks	5.00 €

1 kus = 4 čísla časopisu do roka

V prípade akýchkoľvek otázok
ohľadne platieb
a počtu výťažkov časopisu,
kontaktujte sr. Máriu Hudákovú,
mail: maja ofs@gmail.com,
tel. 0911 489 265.